

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LIX Rugpiūtis — August 2, 1974 Nr. 57

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

TUO TARPU KITUR

Nušalinimo byla nesustabdė kitų įvykių

Neatrodė, kad JAV santvarkos kūrėjai būtų gerai numatę ateitį. Nūdien kraštui būtų buvę daug geriau, jei prezidentas būtų turėjęs atsistatydinti gavęs, sakykim, ¼ atstovų rūmų ir senato nepasitikėjimo pareiškimą. Byla būtų trumpa. Dabar ji gali nusitęsti net iki kitų metų, nors atstovų rūmų teisių komisijos nutarimas patiekti formalų kaltinimą gali turėti lavinos efektą. Greičiausiai ir visi atstovų rūmų tam pritars 60 prieš 40% dauguma. Tokios daugumos neužteks senato sprendimui, ten reikia ⅔ arba 67%, tačiau per komisijos ir atstovų rūmų viešą bylos svarstymą priešiškos nuotaikos prezidentui greičiau padidės, o nesumažės. Jau dabar 51% visų piliečių yra nusiteikę už prezidento nušalinimą. Be to, jei senatas ir atsisakytų prezidentą pasmerkti reikiama dauguma, prezidento situacija liks labai sunki. Tiesa, politikoje viskas galima ir su viskuo reikia skaitytis. Kol kas tačiau atrodo, kad būtų buvę geriau, jei kongresui pareiškus kvalifikuotą nepa-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

sitikėjimą, prezidentas jau būtų atsistatydinęs, o jo tikri ar tariami nusikaltimai galėtų būti sprendžiami vėliau paprasto teismo bei politinės priemonės.

Žinia, konstitucijos tėvai negalėjo numatyti, kad JAV bus atsakinga už tvarką didesnėje pasaulio dalyje. Jų galvojimas buvo perimtas iš anglų, kurie gyvendami saloje irgi jautėsi esą apsaugoti nuo likusio pasaulio, ir vaizdžiai tariant, galėjo kiek nori 'blusinėti'.

Nūdien pasauliui mažai naudos iš bent dalinai suparaližotų JAV. Imkim, pavyzdžiui, Graikijos ir Turkijos kiverčią. Graikų emigrantams atrodė, kad užtenka juos tik grąžinti į valdžią ir vėl viskas bus gerai. Panašiai kaip kai kuriems mūsų lietuvių atrodė, kad sovietai tik prieš Smetoną. Graikijos karo planas Prieš Turkiją numatė graikų puolimą ir eventualų Istanbulo - Konstantinopolio užėmimą. Tokį žygį galė-

tų pradėti koks pramušgalvis Hitlerio tipo, bet ne dabartinė koalicinė vyriausybė. Tokio puolimo nebijodama, Turkija turi visai laisvas rankas pagerinti savo pozicijas Kipro saloje, iš kurios arčiau į Turkiją kaip į Graikiją ir kurios totalinio karo atveju Graikija nepajėgtų apginti. Tarp tautinės taikos interesai tačiau reikalauja, kad Turkija per daug neišnaudotų savo pozicijų ir tuo tik privers-tų graikus ieškoti atramos kitur t.y. Sovietų Sąjungoje. Jau vien tas pavyzdys rodo kaip JAV reikalinga budri ir viskam pasiruošusi administracija, kuri galėtų 'patvarkyti' savo susipešusius sąjungininkus.

Antra, jautri vieta yra ūkinė būklė. Ne tik dėl infliacijos siautėjimo, bet ir tolimesnio ūkinio bendravimo. Vienas svarbiausių uždavinių yra kaip nors atidaryti vartus padidėjusiom arabų valstybių pajamom už naftą, grįžti atgal į Vakarų ūkį. Arabai ir persai yra suinteresuoti tas padidėjusias pajamas kuo geriausiai išnaudoti. Vakarų ūkiniai negalavimai nėra jų intereso, nes susilpnins karvę, kurią jie dabar pradėjo sekmingai melžti. Stabili Amerikos ūkinė būklė tuos kapitalus čia vėl pritrauktų ir sumažintų tuos nuostolius, kuriuos krašto ūkiui atnešė importuotos naftos pabrangimas. Kol kas naftos kraštai skolina savo pinigų pramonės kraštams tik kaip trumpalaikes paskolas, bet tokios mažai vertingos, reikalingos ilgalaikės paskolos, o tas duoti arabai prisibijo. Įdomia išėitį čia pasiūlė persai. Jie susitarė su vokiečių Krupo įmonėmis kartu varyti biznį. Persai išgyja 25% Krupo įmonių akcijų ir kartu Šveicarijoje įsteigia investicijų bendrovę, per kurią Persijos bilijonai plauktų į Vakarų ir Rytų ūkį. Persijos šachas tikisi, kad jo pavaldiniai per dešimt metų pasieks vokiečių pragyvenimo lygį. Vokiečiai tikisi iš šio proceso irgi šį tą uždirbti. Jau dabar vokiečiai išstumė amerikiečius iš pirmaujančios vietos turizme. Tokiame pasikeitimo laikotarpyje pastovėnė valdžia Washingtone tikrai nekenktų.

Pavergtųjų Tautų Savaitės proga komiteto nariai buvo priimti New Yorko miesto rotušėje. Nuotraukoje iš kairės: Birutė Radzivanaitė, Viktoras Nakas -- Batuno stipendininkas prie Jungtinių Tautų, komisionierius Angier Biddle Duke, Regina Zymantaitė, Pavergtųjų Tautų Savaitės New Yorke komiteto pirmininkas Matthew Troy, Helen Johnson, Alfonsas Koncė ir arch. Antanas Varnas.

TRAUKIMĖS IŠ JUNGTINIŲ TAUTŲ?!

RIMAS DAIGŪNAS

Trumpas ir kietas to mažo popierėlio, klijuotės ant voko, šūkis: "Get us of the United Nations!". Čia us ir US galima traktuoti ir būdvardiniai ir kaip United States. Ar toks reikalavimas prirašytinas labai dešiniųjų amerikinių formacijų tendencijoms, ar politinės logikos poreikiams, ar supaprastam žmonių pavojui, baimei, kad JAV paverstos bolševikinių interesų gynėbos įrankiu?

Išeinama iš JT steigimo proceso. 1942 metais atrandamas S. Stalino knygoje "Marksizmas ir Tautinis klausimas" tvirtinimas, kad "pasaulis padalintinas į regionalių grupių struktūrą, kas gali būti pereinama stadija į pasaulio vyriausybės sudarymą". 1946 metais (kovo 23) 'Pravda' pavadino JT 'irankiu', kuris palaikys tarpvalstybinę saugumą. Tai buvo, tarytum, atliepis į JAV kompartijos kontroliuojamo leidinio 'Political Affairs' naujagimių JT gloriifikaciją, paremtą kompartijos vado E. Browderio knygos "Victory and After" tvirtinimą: "Amerikos komunistai energingai dirbo, dėdami pamatus JT sudarymui ir egzistencijai".

Ir tikrai, visad jaučiamas itin stiprus SSSR dėmesys JT politinei veiklai, kuri prezervuoja tą įtartiną status quo, kuris naudingas komunistiniam blokui, kuri visad smerkia tas situacijas, kurios tam blokui nenaudingos, apšaukdamas tai 'agresija', 'imperializmu'. Tuo tarpu ekonominiai lab-

daranga JT akcija komunistinis blokas visai nesirūpina, palikdamas maisto, gėrybių ir dolerių švaistymą JAV mokesčių mokėtojų kišenei.

JAV atstovai, kurie itin aktyviai veikė JT 'bestatydami', vėliau buvo indentifikuoti, kaip komunistų agentai. Tarp jų Alger Hiss, Irving Kaplan, ir kt. (pagal Postwar Foreign Policy Preparation 1939-45).

Visos tos žinios, rūpestingai surinkti daviniai neramina Amerikos žmones. Su jais kartu, nerimstame ir mes, lietuviai. Mes matome ryškios faktus. JT labai paslankios rėkti dėl ... Portugalijos suverenumo apsaugos veiksmų jos kolonijose. JT iki šiol 'nepastebėjo' Pabaltijo problemų. Žmonių peticijos dėl stambmenų ir smulkmenų, kiek tai liečia pabaltiečius, JT įstaigose nueina ... į krepšius.

JT generalinis sekretorius U Thant, vadino save marksistu. 1970 metais balandžio mėn. jis viešėjo Maskvoj. Iškęs tosto taurę, šis JT vadeiva paskelbė: "Lenino taikos ir taikingo sugyvenimo idealai visišškai sutinka su JT chartos siekais". Ir tai sakė žmogus, kuriam milžinišką atlyginimą mokėta... JAV doleriais! Juk tais laikais prie finansinio bankroto privarytą JT organizaciją palaikė JAV įmokėjimas.

Šie JT slaptos ir, kartais, žioplai demonstruoja-

mos 'politikos' vaizdai ne-skatina žmonių žavėtis JT 'idealizmu' ir tos organizacijos nauda pasaulio taikai. JT yra labiau paskendus korupcijoje ir veidmainybėje, kaip kad buvo jų prano-kėjas Tautų Sąjunga. Tada JAV nedalyvavo Ženevos politiniame, tarpvalstybiniame cirke. Dabar, Teherano ir Jaltos konferencijose J. Stalinas įtraukė JAV stoti į falšų, apgaule ir pavergtųjų valstybių reikalais brutaliai nesirūpinančią organizaciją, kuriai suteiktas klaidinančiai patrauklus vardas.

Jeigu giliau pasvarstai -- gal būt -- tas mažas popierio kasnelis, klijuotė ant voko "Get US out of the United Nations!" turi didelę moralinio įpareigojimo sugestiją.

LIŪDNI
REIKALAI
PLUNGĖJE

Pasiekė užsienius Vilniuje leidžiamą mėnesinuką "Kultūros barai", Nr. 4 ir liūdnei pasijuto kiekvienas plungiškis, skaitydamas šio žurnalo Igno Piktorno rašinį "Plungės liūdnas veidas".

Kodėl sovietinamos Plungės veidas liūdnas, nėra jame šypsenos? Juk jau tris dešimtmečius žmonės pajungti "komunizmo statybai". Stato tas sovietinės piramidės už skurdų karnį, už šykštų rublių.

Ignas Piktorna rodo plungiškių skurdą: ekonominį, dvasinį ir tautinį.

Tos sovietų išgarsintos "liaudies bibliotekos" yra paprastos sovietinės propagandos blefas. Tuose pat "Kultūros baruose" prieš porą metų dr. Vladimirovas, buvęs SSSR kultūrinis inamasis Jungtinių Tautų bibliotekoje, o vėliau grąžintas Vilniun, labai sielojosi amerikonišku bibliotekų nerangumu, prasta knygų sandėliavimo tvarka, skaitytojų apatija. Ką žin ar dabar tas dr. Vladimirovas skuba į Plungę tvarkyti apleistų ten "liaudies bibliotekų". Bepigu buvo jam kuoneveikti amerikines bibliotekas, Plungės biblioteka netoli ir nuo Vilniaus, bet dr. Vladimirovo Plungėje nematome.

Ignas Piktorna rašo apie:
(Nukelta į 2 psl.)

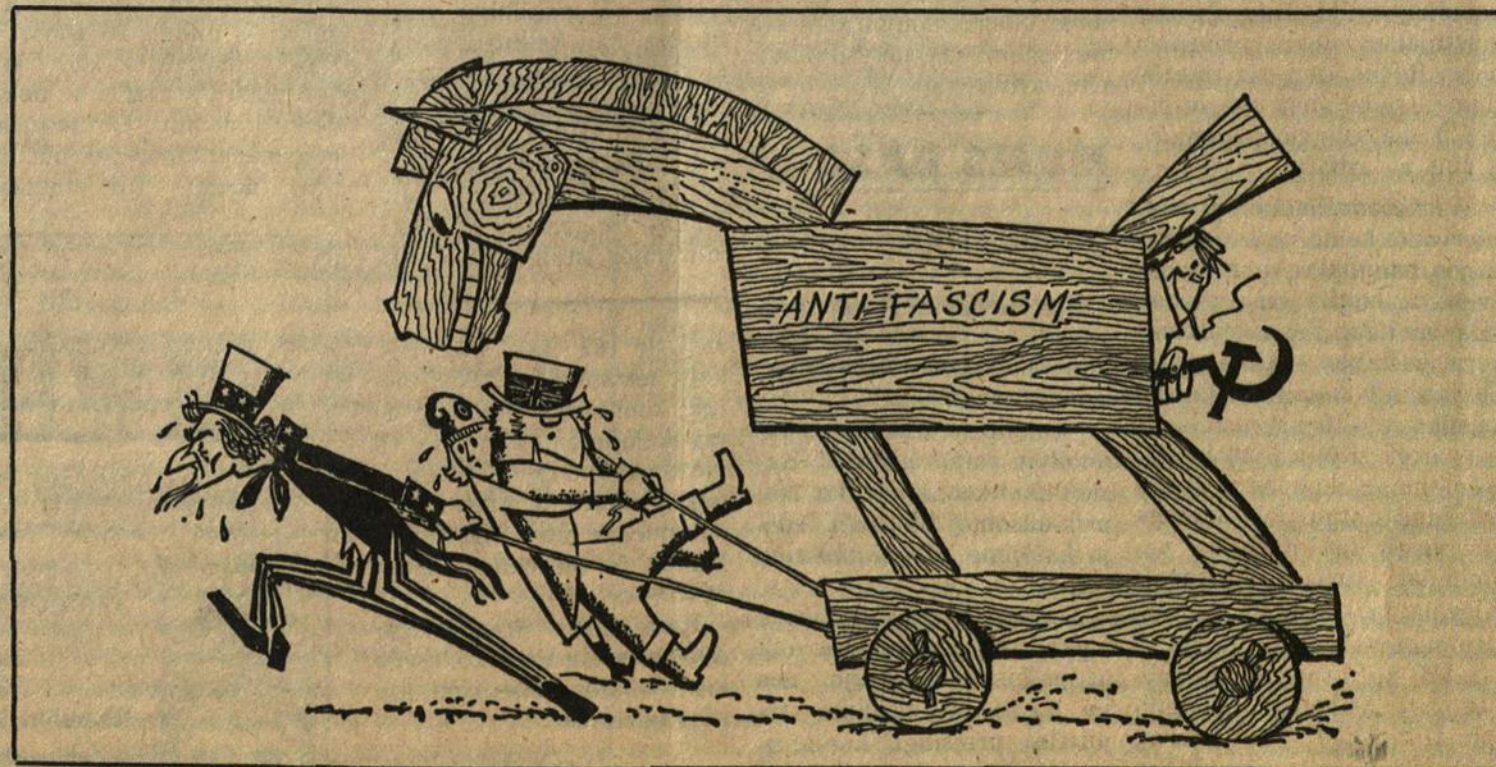
"RAGANŲ MEDŽIOKLĖ"
PRAKTIKOJE

Kai prieš kiek laiko New-Yorko Imigracijos ir Naturalizacijos įstaiga paskelbė galutiną, kaip jie sakė, 'nacių bendradarbių ir karo nusikaltėlių' sąrašą, kuriame buvo įtraukti ir keletas lietuvių, manyta, kad ta audra vandens šaukšte bus jau nurimusi. Na, paskelbė, paliestiesiems padarė neatitaisomos moralinės žalos, įstai-ga padarė neleistiną Amerikos teisine praktika žingsnį.

Bet, pasirodo, dabar į šį reikalą kibo šiaip jau labai santūrus ir visada griežtas priekomunistinis laikraštis, bene didžiausias tiražu Amerikoje, New Yorko 'Daily News'. Kaip tyčia, laikraštis paskelbė, kad trečioji liepos mėnesio savaitė yra paskirta Pavergtosioms Tautoms ir parašė tuo reikalu gana padorų vedamąjį. Taip pat įsidėjo ir New Yorke prie Jungtinių Tautų demonstruojančių latvių nuotrauką, reikalaujančią Latvijai laisvės.

Pradedant liepos 14 laida laikraštis ištisą savaitę dėjo ilgiausių straipsnių seriją, pavadintą gana toli vedančiu pavadinimu: 'Naciai gyvena šalia tavęs' ir kiekvienam serijos straipsniui parenkant dar įmantresnius pavadinimus. Nuolatinis laikraščio štabo narys Paul Meskil, lyg tikras sovietinis prokuroras, net sušilęs lakstė po didįjį New Yorką ir jo artimesnes apylinkes, gaudydamas sąrašą paskelbtus (ir nepaskelbtus) 'nacių bendradarbių ir kitokių karo nusikaltėlių' ir juos kryžiauvojo ant laikraštinio popierio lapų: štai, skaitykite ir gėrėkitės, kokie elemento mūsų tarpe gyvena-ma...

Kaip šis korespondentas paskelbė, Imigracijos ir Na-

Naujas Trojos arklys...

LIETUVIŲ JAUNIMO IŠKYLA REINO PAKRANTĖMIS

Sekmadienį, 1974 m. birželio 23 d. Vasario 16 Gimnacijos evangelikų jaunimo ratelis suruošė savo tradicinę iškylą. Ekskursiją suorganizavo ir pravedė evangelikų tikybos mokytojas, prieš kelias savaites ordinuotas, diakonas Fricas Skėrys. Prie jų prisidėjo ir skau-

PETRAS VERŠELIS

tai bei ateitininkai ir dar keltas svečių.

Punktualiai 15 minučių po aštuonių autobusas įriedė į Vasario 16 Gimnazijos kiemą. Sulipame skubiai autobusą ir išvažiuojame iš Romuvos. Autostrada traukiame į Mainą. Mokiniai linksni -- kalba, dainuoja...

Po nepilnos valandos kelionės pervažiuojame Rheino upę ir įvažiuojame į Mainą. Mainzas yra gana didelis miestas, turintis 200.000 gyventojų. Jis yra Rheinland-Pfalz valstijos sostinė. Sustojame prie šv. Martyno ir šv. Stepono katedros. Nors sekmadieniais prieš piet turistams uždrausta lankyti katedrą, nesirūpindami nuostatais, įeiname į bažnyčią. Trumpai pereiname ją. Kokia ji didelė ir išpuodinga! Ji viena seniausių romaniškų Vokietijos bazilikų, pradėta statyti 975 m., pašventinta 1009 m. Tris kartus bažnyčia yra degusi, vieną kartą beveik sugriuvusi, kadangi fundamentai nusmuko, bet vis iš naujo pastatyta, pataisyta. Modernaus Mainzo miesto centre ji stovi tokia, kokią ji buvo ir pirmame tūkstantmetyje. Šaltas oras viduje: kampuose, prie stulpų, šoninėse kapelose stovi milžiniškos įvairių šventųjų statulos, ant sienų dideli paveikslai. Kaip gaila, kad atvykome tokiu nepatogu laiku, kai maldininkų srovė teka į bažnyčią. Norėtume ilgiau pasigrožėti bazilika, bet skaudančia širdimi turime trauktis, nes negalime trukdyti tikintiesiems pamaldų.

Priešais katedrą yra spaudos muziejus, vadinamas ir Gutenbergio muziejumi. Kaip žinome, Jonas Gutenbergas XV amžiaus viduryje išrado spausdinimo būdą atskiromis raidėmis, kurios sudedamos į žodžius ir vėliau vėl išardomos. Tai buvo tuomet didelė naujiena, nes nebereikėjo knygas perrašinėti ranka arba piaustyti visą puslapį iš medžio. Knygų kainos smarkiai sumažėjo. Gutenbergio muziejuje galima matyti jo darbą ir spaudos istorijos svarbiausius etapus. Muziejaus centre yra Gutenbergio 42 eilučių biblija -- 1433 m. pirmoji atskiromis raidėmis spausdinta knyga.

Vėl pervažiuojame Rheino upę ir įvažiuojame į Wiesbadeną. Wiesbadeną ir Mainzas yra lyg vienas didelis miestas, tik upė juos skiria. Įdomu yra ir tai, kad abu miestai yra savo valstijų sostinės. Bet nevažiuojame į patį Hesseno valstijos sostinės centrą, o patraukiame Rheino upės kranto plentą į Rudesheimą. Pravažiavę didingą Biebricho pilį, pusiaukelyje iki Rudesheimo sustojame valgyti priešpiečius. Rodos, kaip tik pradėjome kelionę, bet visi su dideliu apetitu griebia sumuštinus ar arbatą.

Virš Rudesheimo ant Niederwald kalno yra Germanijos paminklas, prie kurio veda kybantys lyno kelias. Dar ne daug kas iš mokinių yra važiavęs tokiom dviejų žmonių kabinom, kurios slenka apie 10 metrų aukštyje ore. Kokia atrakcija! Mokiniams kelionė į kalno viršūnę ir atgal daug idomos -- negu tas didžiulis paminklas, kuris stovi tenai. Germanija -- tai 12,38 m. didumo moters statula, išlieta iš 32.000 kg. bronzos, simboliuojanti Vokietijos suvienijimą. Po 1870-71 metų karo, po kurio buvo suvienyta Vokietija, šis paminklas buvo

pastatytas priminti tą istorinį momentą ateinančioms kartoms. Tačiau dabar vokiečių galvosena yra labai pasikeitus, ir kai kurie vokiečiai Germanijos paminklą pašiepdami vadina Vokietijos sunkiausią moterim.

Iš Rudesheimo važiuojame Rheino slėniu iki St. Goarshauseno, kur Rheino upė yra labai siaura ir gili, o kalnai kyla stačiai į viršų. Vienas iš jų yra Loreley kalnas, apie kurį pasakoja legenda, kad ant jo sėdėjusi nekaltą mergužėlė, šukavusi savo ilgus auksinius plaukus ir labai gražiai dainavusi. Valtininkai žiūrėdavo į ją, o jų laiveliai suskildavo į uolas ir žūdavo. Tą legendą labai gražiai išreiškęs yra didysis vokiečių poetas Heinrich Heine dainoje.

Iš tikrųjų, ir šiais laikais prie Loreley kalno Rheino upė yra labai pavojinga, ir pro tą vietą laivams galima plaukti tik su geru vandens gelmiu ir uolų žinovu. Užvažiuavę ant Loreley kalno, išlipame iš autobuso ir pažiūrime žemyn: Kalnas stačiai eina kelis šimtus metrų į apačią. Pagalvojame, jei čia kas nors nukristų, ir mus pakrato šurpas. Mes atsitraukiame nuo krašto ir einame valgyti pietų.

Po valandos pertraukos vėl sulipame į autobusą ir važiuojame mišku iki Kaub miestelio, kur vėl pasiekiamo Rheino krantą. Palei upę traukiame iki Lorch, vis gerėdamiesi pilimis, kurios čia ant abiejų Rheino pusių pastatytos kas keli kilometrai. Lorch miestelyje galų gale pasukame į Taunus kalnus ir miškus. Gražių kelių riedami iki Bad Schwalbacho kurorto. Autobuse atmosferą geriausia -- ekskursantai dainuoja, juokauja, visi patenkinti.

Bad Schwalbachas yra vandens ir oro kurortas. Bet mes atvykstame ne gydytis, o tik maudytis miesto maudyklėje. Mažesnieji skubiai į ją bėga (vargu, ar ten žymaus šaltinio vanduo), o vyresnieji tuo tarpu eina gerai kavos. Po valandėlės, kai išsimaudę sugrįžta, apleidžiame šį mažą, bet gražų miestelį. Autobuso radijas transliuoja futbolo pasaulinio čempionato rungtynes. Dainos nutilo, visi atidžiai klausomės. Net kai sustojame suvalgyti pavakarius, neatsitraukiame nuo autobuso.

Mūsų kelionė baigiasi. Patraukiame tiesiai į autostradą. Greitai sugrįžtame į Romuvą, į Vasario 16 gimnaziją. Graži kelionė baigėsi -- visi linksni, patenkinti...

Šia proga norisi padėkoti diakonui Skėriui už tą gražią ekskursiją. Jis jau per eilę metų visai vienas tokias keliones kasmet suorganizuoja. Niekas jam nepededa. Mes galime tik sakyti: ačiū, ačiū, ačiū!

MUMS RAŠO

SKELBIA NETIESĄ

Š.m. liepos mėnesio 19 d. Dirvoje JAV LB ST. pirmininkas Stasys Rudys paskelbė netiesą:

"Ir kaip nenustebti Spindulėje radus eilėrašį Kazio Jakubėno, kuris dar Nepriklausomoj Lietuvoj sėdėjo kalėjime už komunistinę veiklą".

Poetas Kazys Jakubėnas niekada už komunistinę veiklą kalėjime nesėdėjo, nes jis buvo ir pasiliko iki mirties priešingų komunistui pažiūrų. Jis buvo socialrevoliucionierius -- 'ese-

ANTANAS RŪKŠTELĖ

Vienkiemio laukai (aliejus)

'RAGANŲ MEDŽIOKLĖ' PRAKTIKOJE...

(Atkelta iš 1 psl.)

žinomas įsivėlęs prie 1,592 asmenų žudynių 'in Kaunas (Kovno), Lithuania'. Bet nei to asmens pavardės, nei kada tos tariamos žudynės įvykdytos, neduoda.

Kitoje vietoje sakoma, kad du aukšti buvę 'nacių pastatytos' Lietuvos vyriausybės nariai šiuo metu gyvena New Yorke: ministras pirmininkas Lietuvos Aktyvistų Fronto vadas, ir jo kabinete buvęs vidaus reikalų ministeris. Čia tuos buvusius pareigūnus išvardina pavardėmis, bet smulkesnio jų 'veiklos' aprašymo neduoda.

Straipsniuose logikos mažai: drambliai sugretinti su skruzdėmis ir sumaišyti į vieną katilą. Medžiagą savo straipsniams Meskil sakosi gavęs iš buvusių Imigr. ir Natur. valdininkų, dabar jau išėjusių pensijon, iš įvairių 'kitų šaltinių' bei iš Austrijoje, Vienoje, gyvenančio 'pagarsėjusio nacių medžiotojo' Simono Wiesenthlio, kuris ten turi visą 'nacių sekimo štabą, o jo agentai dirba visuose kraštuose.

Ir taip su tokia marga spalve talka, laikraščio bendradarbis galėjęs nustatyti veiklą karo metu ne tik sąrašuose paskelbtų asmenų, bet ir daugelio kitų, kurių sąrašuose nėra. Laikraščio savo tyrinėjimus žada ir toliau daryti ir surinktą medžiagą perduoti 'atatinamoms istaigoms'.

Jo talkininkai, buvę Imigr. ir Natural. valdininkai, dabar jau pensininkai, jam pareiškė, kad prieš keliolika metų buvusios užvestos bylos, surinkta svarbios įrodosomos medžiagos, tačiau buvę gauti pareidymai 'iš aukščiausių' tyrinėjimų laikinai nutraukti ir bylas padėti į archyvus. Kai po kiek laiko laikas iš šalies reikalą vėl paklibino, apsižiūrėta, kad kaikiurių asmenų bylose trūksta svarbių kaltę įrodančių dokumentų, o tų dokumentų tarpe buvę net iš Berlyno nacių archyvų gautų dokumentų. Taip sakant, Imigracijos ir Naturalizacijos istaigą būtų gali-

ma pakaltinti su nauju Wattergate ir su 'nusikaltėlių' cover-up, kaip tai dabar daroma prieš prezidentą.

Daugiausia kaltinimų iškelta prieš latvi Boleslavą Maikovskį, kuris, esą, Vokietijoje baigęs kokią tai nacių šnipų mokyklą ir Latvijoje kitus savo tautiečius to 'meno' mokines (įdėta ir jo nuotrauka vokiečių kario uniformoje). Prieš estą Karl Linna, kuris, vokiečiams sovietus iš Estijos išvijus, kurį laiką buvęs surinktųjų raudonųjų simpatikų lagerio viršininkas. Už tai jis esąs sovietinio teismo už akių nuteistas mirties bausme. Karl Linna šito ir nesigina, bet tai jau buvo iš raudonųjų išlaisvintoje Estijoje. Prieš visoje Amerikoje gyvenančių rumunų ortodoksų vyskupą Valerijoną Trifa, kuris bene 1940 m., dar būdamas studentu, priklauso rumunų Geležinei Gvardijai, kurios nariai padarę pogromą ir išžudė daug nekaltų žmonių (... ir žydų). Ir dabar, Amerikoje gyvenamas, Trifa organizuoja čia neo-fašistinį sąjūdį, atkraustęs iš P. Amerikos nemažą būrį savo bendradarbių ir pavertęs juos kunigais. Kaltina vienos žinomų tautybės atstovas, daktaras, gyv. New Yorke, kuris esąs sudaręs prieš jį stambią bylą ir jau davinėjęs skundus visur, kad ir be pasisiekimo. Ir Trifa esąs nubautas komunistinio rumunų teismo už akių ir reikalaujamas išduoti. Prieš vokiečių laikais buvusį Kroatijos saugumo departamentą viršininką Artukovičių, korespondento vadinamą "Kroatijos Himmleriu", kuris anuo metu su savo čeknikais išžudęs daug serbų (... ir žydų) ir kuris taip pat esąs už akių Jugoslavijos komunistinio teismo nubautas mirties bausme, pareikalauti jo išdavimo, bet Amerikos vyr. istaigos išdavimą vis nudeddavusios.

Bet keisčiausia, kad į šią košę kartu suplakti ir nieko bendro su buv. DP neturėję asmenys, kurie gali būti ir tikri naciai. Tai vokiečiai Ryan, kuri, kaip irodyta, buvo priežiūrėtoja Majdaneko konc. stovykloje, Lenkijoje (ji praeitais metais deportuota į Vokietiją) ir vokiečių mokslininkas Dr. Hubertus Strughold, ilgesnį laiką dirbęs NASA erdvės tyrimo istaigoje. Kaip korespondentai iškniso, tai tas pats mokslininkas savo erdvės tyrimus daręs jau Hitlerio laikais Dachau kacetė, nors jis pats tai ir griežtai nuneigė. Esą, tokių tyrimų pasėkoje Dachau žuvę net 90 suimtųjų.

Straipsnių serija baigiamą vėl gana 'šauniu' pavadinimu: 'Turtinigi dešinieji padėjo nacių potvyniui (į šį kraštą)'. Čia vėl remiasi tuo Wiesehtaliu iš Vienos, kuris pareiškė, kad 'nacių parsitraukti į Ameriką padėjo turtinigi sponсорiai'. 'Kaip taisyklė, sakoma toliau pranešime iš Vienos, kiekviena tautybė, ypač lietuviai ir latviai, turėjo po vieną tokį turtinigi sponсорiui'. Bet kas tas toks turtinigi 'dešinieji', padėję lietuviams nacių atgauti į Ameriką, tas garbusis Siono sūnus nepasako.

Reakcija į tuos menkai ar niekuo nepagrįstus šmeižtus, insinucijas ir prielaidas jau juntama. -- Matai, sako vienas kiek paraudęs vyras, kokių velnių mūsų tarpe gyvenama. Mes jau seniai šį dalyką žinojome, o dabar štai -- juodu ant balto. O vienas gyvena net mums gretimame mieste. -- Girdi, porina 'pažangietė', buv. uoli 'Laisvės skaitytoja, valdžia norėjo šį dalyką nuslėpti, bet visi žinojome, kad tų žmonių tarpe yra labai daug šlamšto. Va, kad ir kaimynė anoje gatvėje, atvažiavusi čia prieš 25 metus, tuoj nusipirko net dujus namus. Tik jau ne su tuščia kišene ji čia atvažiavo....

(tas)

WELDERS--BURNERS
Light Steel Fabrication, 2 years minimum experience, CO 2 and inner-shield, and MIG preferable.
1st & 2nd Shift
Full or partime
CLEVELAND FROG CROSSING CO.
6917 BESSEMER
CLEVELAND, OHIO 44127
An Equal Opportunity Employer (51-60)

LAI DOTUVIU DIREKTORIAI

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

Jurgis Jašinskas
So. Boston, Mass.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKUNAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published two times a week every Wednesday and Friday by American Lithuanian Press Radio Ass'n. Viltis, Inc. • Subscription per year \$13.00 • Single copy 15 cents.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 15 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nepaspausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

KAS TIE 'DEPUTATAI' ?

Birželio 16 d. ok. Lietuvoje vyko 'rinkimai' į SSSR Aukščiąją tarybą. Šis organas turi dvi padalas: Sąjungos tarybą ir Tautybių tarybą. Į Sąjungos tarybą ok. Lietuvos gyventojai turėjo 'išrinkti' 10 deputatų, į Tautybių tarybą -- 32 deputatus. Tiek kandidatų kompartija išstatė, tiek ir buvo 'išrinkta'. Balsavo, net, 99,98%! Šis sovietinių kombinacijų farsas, iš tikro, nereiškia laisvųjų, demokratišnių rinkimų, bet tam tikrą priverstinį referendumą, kurio tikslas priversti žmones pareikšti savo pasitikėjimą kompartijos valia.

Ką bepasūlytų kompartija -- viskas gerai! Šitoks yra 'rinkimų' principas. Pasiūlė kandidatus -- juos reikia 'išrinkti'. Kas tais kandidatais suabejos, kas nebaluos -- tas nelojalus sovietinei santvarkai. Išvados aiškios!

Mums įdomu iš tų deputatų atrankos šiek tiek nušviesti bendrąją sovietinio režimo politiką. Kaip manipuluojama kandidatų ir deputatų blefu?

Į Sąjungos tarybą renka šie rajonai: Vilniaus, Alytaus, Kapsuko, Klaipėdos, Panevėžio, Tauragės, Kėdainių, Utenos ir Šiaulių. Iš kiekvieno rajono vienas deputatas. Du deputatai rusai, kas sudaro 20% visų skaičiaus. Šiauliams teko 'išrinkti' asmenį, netgi Lietuvos teritorijoje negyvenantį: Aleksandrą Šokiną. Jis gyvena Maskvoje, eina elektroninės pramonės ministro pareigas.

Į Tautybių tarybą buvo skirta 32 deputatai. Iš jų šeši ne lietuviai. Iš stambesniųjų rajonų 'rinkta' po kelis deputatus: Vilnius -- 4, Panevėžys -- 2.

Personalinis deputatų sąstatas rodo, kad būta stiprios tendencijos turėti gerą atramą, įvedus į Aukščiausiąją tarybą partijos ir režimo tūzus. Net 38% deputatų yra spalvingi sovietinės ponijos atstovai. Tai P. Griškevičius (Pirmasis Lietuvos kompartijos sekretorius), V. Charazovas (Antrasis Lietuvos kompartijos sekretorius), N. Ogarkovas (SSSR gynybos ministro pavaduotojas), J. Maniušis (LTSR Ministrų tarybos pirmininkas), J. Matulis (LTSR Mokslų akademijos prezidentas), S. Skačkovas (SSSR Ministrų tarybos ekonominių ryšių pirmininkas), M. Šumauskas (LTSR Aukšč. Tarybos prezidiumo pirmininkas), L. Kulidžanovas (SSSR Kinetografijos sąjungos valdybos sekretorius), ir pan. Siame sąrašė pilna juokingiausių nutikimų. Atstovauja, pavyzdžiui, Alytų, Nikolajus Ogarkovas, kuris niekad Alytuje negyveno (ir negyvens). Jis SSSR gynybos ministro pavaduotojas. Jo nuolatinė gyvenamoji vieta -- Maskva! Tokion pat bėdon pateko Vilniaus kaimiškoji rinkiminė apygarda. Ją atstovauja turkmenas 'ėvas Kulidžanovas, kuris aldo SSSR kinematografi-

jos vadybą ir gyvena Maskvoje. Panašius savo 'deputatus' turi švenčionių apygarda, Biržų apygarda. Bet ir su vietos kalibro žvaigždėmis nėra geriau. Paneigdami atstovavimo logiką, gyvenas Vilniuje J. Maniušis 'atstovauja' Kapsuką (Buv. Mariampolė), H. Zimanas -- Kėdainius (gyvena Vilniuje), M. Šumauskas -- Klaipėdą (gyvena Vilniuje), A. Barkauskas -- Šilutę (gyvena Vilniuje), K. Kairys -- Tauragę (ten jis niekad negyveno). Raseinių rajono agronomas P. Jonaitis 'atstovauja' Tauragę. Kėdainių chemijos kombinato direktorius K. Pilkauskas 'atstovauja' Tauragę. Kėdainių chemijos kombinato direktorius K. Pilkauskas 'atstovauja' Ukmergę. Leonidas Meljancevas, rusas, laivo 'J. Uborevičius' kapitonas atstovauja Klaipėdą Tautybių taryboje. K. Mackevičius, LTSR profsąjungų tarybos pirmininkas, gyvenas Vilniuje, niekad negyvenęs Mažeikiuose, tapo Mažeikių deputatu. Tai, gal būt, nėra linksmų plaučių išdaigos, bet planas užstoti savo parinktais, užsitarnavusiais komunizmo statybai asmenimis, smulkius, lokalius interesus. Žmogus renkamas sovietuose neatstovaujantis, bet kelti ranką dėl kiekvieno Maskvos sumanymo priėmimo.

Šiaip, inteligentiškų profesijų deputatų yra 28%. Darbininkų (verselių augintojų, kombaininkų, audėjų, šaltkalvių etc.) -- 33%. Tiesiog neįtikėtina, kad deputatų tarpe nėra eilinių kolūkiečių. Kolūkiams atstovauja kolūkių pirmininkai. Moterų -- abejose tarybose -- 12%.

Deputatų sąrašo analizė mums rodo, kad būta aiškios tendencijos sudaryti sovietinių tūzų nugarkaulį. Atremti į tą nugarkaulį lokalių šulelių ir boselių masę. Ir primesti prie to sąrašo absoliučius muselių spiečius. Šios muselės (kokia

ANTANAS RŪKŠTELĖ

Sugrįžimas (aliejus)

PASITIKĖJIMAS IR 'PASITIKĖJIMAS'

Patogu remti socialinius santykius pasitikėjimu. Amerikoje pasitikėjimu remiamas net santykis su ... skalbykla. Žmogus atiduoda maiše ar apvalkale visą krūvą skalbinių. Niekas jų netikrina. Išplauti, grąžinti klientui. Sovietų Sąjungoje stengiasi paremti pasitikėjimu... surogatinius rinkimus. Apie tai Vytautas Radaitis rašo 'Literatūra ir menas' savaitinuke (Nr. 24). Vyras įžulokai tvirtina, kad darbo žmonių pasitikėjimas 'iškeltais' kandidatais yra bolševikinio režimo pagrindas. Toksai savitikėjimas renkamaisiais talkina sovietiniam režimui sutelkti 'geriausius žmones', ir 'geriausio išmanymo' organus.

Vytautas Radaitis išmintingai nutyli faktą, kad tokiuose 'pasitikėjimo' surogatiniuose rinkimuose renkantieji neturi kandidatų pa-

nors verselių augintoja) greita tikrų režimo dramblių (koks nors SSSR ministro pavaduotojas) sudaro įdomų propagandinį konglomeratą.

Kaip tikro atstovavimo principo neįmanoma nepaisyti lokalinio principo, taip ir politinio prestižo bei nusimanymo ignoravimas (šaltkalvis ir akademikas), rodo, kad ir visa ta SSSR Aukščiausiosios tarybos deputatų masė tėra Kremliaus veiklos priedanga tariamai egzistuojančia žmonių atstovų kibo ir imigracijos departamentą, maldaudamas duoti jam, 'pažangiam', Amerikos pilietybę? Kodėl gi dabar 'pažangieji' keliautojai su tikra fanaberija nešioja kišenėse JAV užsienio pasus?

Tatai dėlto, kad ir buka pročiausiojo 'pažangaus' makuoklėje slypi isitikinimas, kad JAV yra demokratišnių ir asmeninių laisvių šalis. Ar tu eini balsuoti, ar tu, kaip molio motiejus, trini šoną ant sofos, tu gyveni laisvės aplinkoje. Čia niekas tavęs neišvays eiti prie balsavimo urnų ir tuo veiksmu rodyti lojalumą režimui. Pagaliau, atrodo, V. Radaitis ir jo bendrakalbiai matyt negirdėjo, kad ir kompartijos kandidatai egzistuoja JAV rinkimuose. Ir su koku gi pažangiu avinu tarėsi V. Radaitis, kad anas nebalsavęs ne už 'The Daily Worker' rekomenduotą draugą?!

Visą šią pasitikėjimo ir sirinkimo. Taip pat ir kandidatų 'iškėlimas' yra gryną kompartijos iniciatyva. Tad išradingai Radaitis surado radinį: 'sovietiniai rinkimai yra pasitikėjimo aktas, kuris suriša renkančius su deputatais'.

Norėdamas pabrėžti sovietinių ir kapitalistinių rinkimų skirtis, tas pat Radaitis 'nušvietė' savo skaitytojams 'buržuazinių bei kapitalistinių' rinkimų prigmę. Šie rinkimai nėra pasitikėjimo ekspozicija. Tokiai 'tiesai' atrasti Radaitis įsivėlė į pasikalbėjimą su pora 'pažangių' turistų, kurie Vilniuje gėrėjosi 'komunizmo statyba'.

Nepriklausau jokiai partijai, nesidomiu, ką šneka demokratai ar respublikonai, -- pareiškė 'pažangūs' turistai. -- Politikieriais aš netikiu, todėl ne karto nerinkau nei prezidento, nei gubernatoriaus, nei kokio ten senatoriaus.

Vytautas Radaitis daro tuoj pat išvadą: 'Tai 'tikrojo' demokratizmo' iliuzijų praradimas'.

Jeigu taip, jeigu 'pažangūs' turistai šitaip pareiškė, jokių demokratinių rinkimų nesą! 'Pasitikėjimo' stoka tokius demokratinius rinkimus paverčia netikrais! Tuo tarpu sovietiniuose rinkimuose matyti 'pasitikėjimą' renkamaisiais, tokie rinkimai tikri, suderinti su 'darbo liaudies' interesais.

Amerikoje, vien tik tai pilietis gali balsuoti rinkimuose. Pilietybė yra galia, kuri igalina žmogų balsuoti ir ... nebalsuoti. Bet kodėl gi ta JAV pilietybė yra kaip tik nepakeičiama vertybė 'pažangiam' elementui? Kodėl gi V. Andriulis metų metais kibo į Imigracijos departamentą, maldaudamas duoti jam, 'pažangiam', Amerikos pilietybę? Kodėl gi dabar 'pažangieji' keliautojai su tikra fanaberija nešioja kišenėse JAV užsienio pasus?

Tatai dėlto, kad ir buka pročiausiojo 'pažangaus' makuoklėje slypi isitikinimas, kad JAV yra demokratišnių ir asmeninių laisvių šalis. Ar tu eini balsuoti, ar tu, kaip molio motiejus, trini šoną ant sofos, tu gyveni laisvės aplinkoje. Čia niekas tavęs neišvays eiti prie balsavimo urnų ir tuo veiksmu rodyti lojalumą režimui. Pagaliau, atrodo, V. Radaitis ir jo bendrakalbiai matyt negirdėjo, kad ir kompartijos kandidatai egzistuoja JAV rinkimuose. Ir su koku gi pažangiu avinu tarėsi V. Radaitis, kad anas nebalsavęs ne už 'The Daily Worker' rekomenduotą draugą?!

Visą šią pasitikėjimo ir sirinkimo. Taip pat ir kandidatų 'iškėlimas' yra gryną kompartijos iniciatyva. Tad išradingai Radaitis surado radinį: 'sovietiniai rinkimai yra pasitikėjimo aktas, kuris suriša renkančius su deputatais'.

nepasitikėjimo abrakadabra Vytautas Radaitis sugalvojo su tikslu išbaltinti sovietinių rinkimų prigmę, nusišlėpti tų rinkimų farsą, iškišti klientui surogatą vieton tikros prekės.

Kas yra tas Vytautas Radaitis, kuriam kompartija liepė paagituoti už sovietinių rinkimų išdaigas rinki-

VIENA IŠ KETURIOLIKOS

Į SSSR Aukščiausiąją tarybą išrinko 14 moterų. Jos įvairių profesijų: melžėja, metalo šlifautoja, tekintoja, fabriko brigadininkė, pluošto sukėja, verselių augintoja, mokytoja, montuotoja, zootechnikė, audėja, faneruoja, kolūkio brigadininkė, fermos vedėja, radijo aparatų montuotoja.

Kompartija, skirdama jos deputatėmis per 'rinkimų' blefą, nepastebėjo nei vienos moters intelektualės: menininkės, aktorės, poetės, mokslininkės... Visos keturiolika, kurių tarpe dvi nėra lietuvaitės Nina Revako ir Marijana Dubrovskaja, atstovauja fabrikinę arba kolūkinę darbą. Tokia jau mada: redakcijos ima jaunų deputatų atvaizdus, deda juos ant viršelių. 'Gimtas kraštas' įsidėjo Lentvario kilimų audėjos Birutės Stasiūnaitės nuotrauką. 'Švyturys' padėjo ant viršelio spalvotą Panevėžio gamyklos montuotojos Aldonos Kavaliauskaitės portretą. Tai jaunų ir fotogeniškų veidelių privilegija...

Tuo tarpu, kartu su 'Valstiečių laikraščio' korespondentu E. Baleišiu, aplankome deputatę Anelę Uršulę Ašutaitienę, kuri yra Vilkauskos kolūkio rajono 'Rausvės' kolūkio kiaulių fermos zootechnikė ir vedėja. Ją 'išrinko' šakių rinkiminėje Nr. 252 apygardoje į Tautybių tarybą.

Mes klampojame 'Rausvės' kolūkio gatvę. Įmirksiu riebi žemė limpa prie ratų, prie batų. Sukame ir Anelės Ašutaitienės namus. Ją čia ir sutinkame. Ji grįžo iš darbo. Du Ašutaičių vaikai, penkiameis Raimondas ir už jį kiek vyresnė Vilma, leido laiką be tėvų: motina ir tėvas dirba kolūkyje. vaikai braidžiojo purve, abu gerokai išsipurveno.

Vėl išsimužojo netikėtumai, -- barasi deputatę, pamaičiusi savo purvinus mažiukus. Ji traukia juos iš pagriovio. Motina parsiveda mažiuką į kambarį. Mergaitę gi siunčia daržan (tai, matyti, privatinis darželis, parnešti ką pietums). Tuoj pat deputatė puola gaminti

mams praėjus, darbo žmonėms savo lojalumą "99%" parodžius?

V. Radaitis yra aktyvus sovietinis žurnalistas, tam tikru politrukiniu polinkiu kryptelėjęs į dailiąją prozą. Todėl jis ilgokai redaktorė 'Literatūros ir meno' savaitraščiui. Čia jis, redaktoriaus visagalybe pasinaudojęs, paskelbė mūsų aptariamą ržikingos sampratos 'rinkiminį pasitikėjimą'. Rašytojų sąjungoje jis veikia rašytojų partinės priežiūros sekcijoje. Kaip tokiame tinka: jis smarkiai dirba ateistiniame fronte. Gimęs 1927 metais, jis baigė partines studijas Maskvoje... Tad, ko dar kito iš tokio laukti? Šitoks pasitiki sovietiniais rinkimais. Dėl to pasitikėjimo jis teberedaktorė...

Grįžtant prie buržuazinio ir sovietinio pasitikėjimo prigimties, matome, kad 'buržuazinė skalbykla' klientas pasitiki skalbykla, o skalbykla pasitiki klientu: ką padavę skalbti -- netikrina; ką gavai išskalbta -- nieko nepavogta. Sovietinėje skalbykloje nešvarius skalbinius tikrina ir į sąrašus surašo bent du kontrolieriai. Klientas išskalbtą medžiagą atsiima pagal sąrašą. Kaip ši pasitikėjimo skirtumą išaiškina sovietinių rinkimų pasitikėjimo žinovas Vytautas Radaitis?

(bio)

pietus. O buvo jau apypietės laikas.

Netrukus pareina ir Ašutaitis. Jis akėjo bulves. Rytoj, nuo pat ankstyvo ryto iki nakties, deputatės vyras dirbs prie žolinių milto agregato.

Pietų ant stalo jis neranda ir sako: -- Maniau, parėjęs rasiu pietus ant stalo, jei šandien nedirbi.

Tai priekaištis, ir deputatė atkerta vyrui:

-- Nesuspėjau.

Ašutaitis nepasiduoda savo žmonai-deputatei, kuri dabar posėdžiaus marmurinėse Kremliaus salėse. Vyras kerta:

-- O man kasdien suspėti ir į darbą, ir vaikus papiešti...

Nei mes, nei 'Valstiečių laikraščio' korespondentas, nemėginame švelninti apsišaudymą priekaištais dėl darbo, dėl vaikų papenėjimo, dėl nepagamintų pietų. Sukame pokalbį į deputatiškas temas.

Deputatė dėsto:

-- Statome, statome mokyklą ir niekaip negalime užbaigti.

Ji sako, kad dėl kiaulių statybų, mokyklos statyba dešimtoje vietoje likusi. Kolūkis neturi mokyklos pastato. Kaip su vaikų darželiu? Juk tai gyvybinė šeimų su mažais vaikais problema?

-- Matėte, kaip gyvena, -- sako deputatė, lyg ir paaiškindama savo susibarmą su vyru dėl nepagamintų pietų. -- Vaikų darželio verkiant reikia. Vaikas ne šuniukas, jį būdą neuždarysi. Ne man vienai taip...

E. Baleišis, 'Valstiečių laikraščio' korespondentas, atsisuka į mus ir džiugiai sako: "Ašutaitienė parodys savo visą atkaklumą už moters ir vaiko reikalą..."

Tačiau, kitoks atrodo kolūkio pirmininkas draugas Vitas Papartis. Visų pirma, jam rūpi rentabiliškos kolūkio statybos: kiaulidės.

Papartis rūpinasi tomis statybomis, ne kokių nors snarglių darželiais.

-- Duosime žmonių statyboms kiek reikės, -- užtikrina (Nukelta į 4 psl.)

Didžiausias kailių

pasirinkimas

pas vienintelį

lietuvį kailininką

Chicagoje

NORMANA

BURŠTEINĄ

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir

677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor
Chicago, Ill. 60601

RAŠYTOJAI, KRITIKAI IR AŠAROS

KAZIMIERAS BALTRUKONIS

Isivaizduokime vaiką, niekada nemačiusį žaibo. Pamatęs danguje blykstelėjimą, jis tekinas bėga pas motiną ir iš išgąsčio sušunka, kad dangus perplyšo. Panašus išpuolis gali kilti skaitytojams, sekantiems spaudos dialogus tarp kritikų ir rašytojų. Blykstelėjo Aiduose kritikos rašinys. Išsigando kai kurie rašytojai ir ėmė kelti alarmą. Vienas iš pasakutinių yra Al. B. (greičiausiai Aloyzas Baronas). Prabilo jis Draugo 7.18.74 laidoje rašiniu "Visuomenė, kūrėjai, kaltinimai ir kūryba". Pasvarstykime jo mintis.

"Plūstami menininkai, kad jie nepaiso, kaip buvo seniau, ir muzikai, kad jie kitaip kuria", — rašo B. Bet žmogus žmogų plūsta tik tada, kai jį ižeidžia nešvankiais, nepadoriais žodžiais. Kas, kur, kada ir kaip buvo išplūstas, to B. nesako. Kritiką, vertinimą, net peikimą negalima sutapatinti su plūdumu. Kūrėjas yra jautrus. Bet kada jautrumas per

didelio ambicijos pobūdžio, tai toks jautrumas gimdo širšės instinktą: bakstelk jos lizdą su lazdele, ir ji, net gyvybe rizikuodama, išmeigs geluonį nusikaltusiam. Seni laikai nėra vertintojui kriterijus. Kiekvienas kūrėjas, norįs būti originalus, kuria pagal savo sampratą, stilių ir širdies bei fantazijos direktyvas. Kritikas rašančiųjų už tatau nepiečia.

Toliau jis rašo, kad "pavardės neišdrisęs, be abejo senyvas žmogus, rauda, kad mūsųose jau nugyventa proza ir kalti dėl to ne tik patys rašytojai, bet ir kritikai ir net visuomenė, geidžianti patriotinių kūrinių". Inicialais pasirašas autorius irgi nedrįsta pasirašyti. O gal nenori. Visai nesvarbu tai, kas rašo, bet svarbu tai, ką rašo ir kaip rašo. Mes per daug pripratę prie autoritetų, nors jie ir nesąmonės rašytų. Šventųjų nėra nei rašytojų, nei kritikų. Nėra šventa nė visuomenė. Ir jeigu atsirado išmanas žmogus, turįs pagrindo visus kritikuoti, tuo reikėtų tik domėtis ir džiaugtis. Bloga yra tada, kai iškraipomos arba nesuprantamos kritiko mintys. Manau, kad dar negimė toks kritikas, kuris piktintųsi ir plūstų tuos, kurie geidžia patriotinės kūrybos arba rašo patriotinėmis temomis. Galima peikti tik tokius rašytojus, kuriems patriotizmas yra priedanga užtušuoti savo šilpnys ir priemonė į premijų krepšį bei literatūrinę karjerą. Taip bent aš supratau ir 'Aidų' rašinio autorių, taip pat ir jo gynėjų.

Savo rašinyje B. šaiposi iš kritikų, kad jie rauda dėl nugyventos prozos... Man rodos visas reikalas kitaip. Kritikai nejaučia skausmo, todėl ir raudoti negali. Jie tik moko, pataria, aiškina. O tatau nėra raudoti. Iš tikrųjų turėtų raudoti tie, kurie sau daro gėdą, išeidami į viešąjį pasaulį su menko turinio kūryba, o ypač tokia, kuri yra įvilktą į šlubuojančią logiką ir sudarkytą kalbą. Per protekcijas ir savo draugų propagandą jie gali iškilti, premijas laimėti. Bet tai bus tik vienos kitos generacijos šypsena.

"Literatūrą kelia tik kūry-

ba ir ji kuriama darbu, o ne riksmu", — patetiškai teigia B. Kaimo žmonės žino, kad nuo darbo žmogus nėra bagotas bet tik kuprotas. Darbas virst kūryba, kada autorius bus talentingas, turės pakankamai smegenų ir sugebėjimo stebėti save, pasaulį bei jo reiškinius. Kai jis stebėjimu praturtins savo sielą bei išmintį ir visą turimą turtą įvilks į realistiniai idealias idėjas bei gyvą, taisyklingą kalbą. Jeigu jis tokiame procese, suklysta ir kritikas nučiumpa už skvernų, tai jis neturi šauktis patriotizmo pagalbos, bet pasveikinti kritiką ir jam mandagiai padėkoti. Kritikas neoperuoja riksmu. Jo tikslas — nušviesti rašytojui platesnius horizontus ir padėti jam išsikapstyti iš tokio purvyno, kuris žaloja kūrybą ir nedaro garbės. Tai ir viskas.

Rašinio autorius B. pripažįsta, kad iš "keliolikos tūkstančių knygų gerų tėra gal tik labai nedaug". Tačiau antroje sakinio dalyje guodžiasi, kad "ir tos kitos knygos yra reikšmingos, nes jos sudaro visą literatūrinį pasaulį"? Reikšmė, pagaliau, gali būti teigiama ir neigiama. Literatūra, pritvinkusi nereikšmingais plepalais, yra tiktai nereikalingas kultūrai balastas ir žmonių brangaus laiko eikvojimas. Bulvarinė ir pornografinė literatūra daro tik žalą. Patriotiškai šovininė literatūra ugdo neapykantą tarp tautų. Literatūros lobio svaris pareina ne nuo knygų kiekio, bet kokybės.

B džiaugiasi, kad "kiekvienas knyga turi savo skaityto-

ją" ir "kiekvienas autorius turi savo gerbėjų ir joks kritikas nenustatys žmogui, ką jis turi skaityti, nes čia yra individualus nusiteikimas". Esą "Tiek jis turi skaityti, nes čia yra individualus nusiteikimas". Esą "Tiek amerikiečiai, tiek kitų tautų, tiek ir lietuvių skaitytojai yra literatūrai svarbus veiksnys ir jų pageidavimas ar mėgimas patriotinės ar panašios literatūros nėra joks nusikaltimas". Ką galima sakyti į tai?

Kiekviena narkotikų kapsulė, kiekvienas alkoholio butelis, kiekviena cigaretė bei cigaras turi savo mėgėjų. Ar jie už tai laiminami? Ar joks medikas, moralistas, visuomenininkas neturi pareigos prieš tuos įpročius kovoti? Jeigu yra individualus nusiteikimas tiems įpročiams vergauti ar individualus nusiteikimas vogti, plėšikauti, brutaliai elgtis, tai nieks negali nustatyti žmogui kitokią kryptį? Ar žmonių pageidavimas, nors jis būtų ir peiktinas, nenormalus, kenksmingas, nėra nusikaltimas? Teisiškai — taip. Bet etikos ir gerbūvio požiūriu yra nusikaltimas. Prieš ateiti, žmoniją, tautą ir individą.

Visai natūralu, kad žmonės pageidauja patriotinės literatūros. Ypač pavergtos tautos žmonės. Tik tokį žmonių pageidavimą negalima tenkinti betkokiu kamšalu. Visuomenė kenksminga literatūra pasigeria, kaip kad individualus žmogus alkoholiu. Kai kurios idėjos yra kenksmingesnės už alkoholi, nes nuo jų sunku išsiblaivyti. Geras rašytojas neturėtų produkuoti tai, ko reikalauja minios. Jis turi būti tarpininkas tarp to, kas yra ir to, kas turi būti. Jei minios pageidauja to, kas

atitinka jos sielos bei buitios poreikius gėrio bei tiesos rėmuose — rašytojas turi eiti su jomis. Jei jos pasigėrė rusios idėjomis, kaip nacių laikais Vokietijoje ir totalinėse valstybėse šiais laikais — rašytojas, turėdamas galimą įtaką į minias, turi tapati apaštalu, propagandistu, gydytoju.

Tenka gerokai pipirų senesniems žmonėms. B. taip apie juos kalba: "Besiskundžiančių geras buvusiais laikais yra pagyvenusių ar kokį kompleksą turinčių, pavargusių, nustojusių kūrybinės ugnies arba išsisėmusių kėrėjų darbas". Ir toliau: "Nuolat kalbą apie literatūroje buvusius gerus laikus asmenys jau yra arba pasenę, arba nesidomį visa literatūrine raida". Pabaigoje nuramina: "... literatūrinis gyvenimas dar vyksta ir ašaras dar galima atidėti rytojui". Gerai, kai yra gerų norų, bet jais kai kada pragaras grįstas.

Pats autorius, berods, nėra jaunas, greičiau priskirtinas prie senų. Vis dėlto jis rašo. Jis turėtų gerai žinoti, kad senatvės sulaukęs rašytojas gali produkuoti ir produkuoja dažnai turiningiau, rimčiau, skaidriau, negu jaunas. Iš lietuvių tarpo, jeigu kuris talentingas senis nerašo ar nespausdina, tai tam yra priežasčių. Gal jį liga spaudžia, gal spauda neprieinama ir t.t. ir t.t. Ne kiekvienas nori lankstyti tiems asmenims ar institucijoms bei organizacijoms, kurios lemia rašytojo konkretų pasirodymą.

Man rodos, kad rašytojai, biją kritikos, turėtų užmiršti turį ant galvos laurų vainikus, jeigu jiems kas teisingai ar per klaidą juos uždėjo. Užmiršę gi, privalėtų, kritikų padedami, savo kū-

rybą praturtinti ir stilium, ir charakteriais veikėju, ir kilnesnėm, gilesnėm idėjom, ir kalbos taisyklingumu. Len tynos džiaugsis sykius su skaitytojais ne knygų kiekiu, bet jų kokybe. Tenka skaityti nemaža ir kritikos rašinių, kuriuose be pagrindo koks nors veikalas liaupsi namas arba peikiamas. Abu kraštutinumai nesveikas reiškinys. Blogiausia esti, kai kritikas yra rašytojo draugas arba jo nedraugas. Tokiu atveju niekuomet skaitytojas nesulauks teisingo įvertinimo. Kartais net bešališkam kritikui sunku teisingai ir pilnai išvelgti i tai, ką rašytojas ar poetas žodžiais nori išreikšti. Vis dėlto prieš kritiką nereikėtų šiaušti ypač tokiems, kurie neturi imuniteto nuo ligos reikšti kūryboje žmogiškasis šilpnys. Turime išmintingų ir išvalgių kritikų. Jų žodžiai nėra riksmas. Būdinga tai, kad visa eilė iškilų rašytojų dėl 'Aidų' rašinio visai triukšmo nekėlė.

Skaitykit ir platinkit
D I R V Ą

MAINTENANCE PERSON

for large apartment complex in NE Phila. Experienced in General maintenance work ref reg. 9000 salary.

(215) ME 5-1381

(54-58)

STATIONARY ENGINEER — Plant Operator for new Retirement complex in Eastern Montgomery County. Operate and maintain boiler and HVAC Systems. Day work \$200 per week 215-885-6800. (54-58)

MAINTENANCE MECHANIC — for new retirement complex in Eastern Montgomery County. Must have good mechanical ability with experience in plumbing and general building maintenance. \$4.25per hour. 215-885-6800. (54-58)

Viešėdami Chicagoje aplankykite PARAMĄ MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

VYTAUTAS ALANTAS

ŠVENTARAGIS

Ištrauka iš Vytauto Alanto istorinio romano ŠVENTARAGIS II tomo, kurį Vilties leidykla išspaudos išleidžia rugsėjo mėn. Antrasis tomas bus 616 psl. Kaina 8 dol. Kietais viršeliais 9 dol. Aplankas dail. T. Valaius.

Kankykla buvo įrengta giliame ir erdviame rūsyje, apšviestame dideliais derviniais sukaišiotais pasieniais deglais. Viename kampe žaravo žaizdras su pritaisytomis šalia dumplėmis yldegiams ir kitiems kankinimo įrankiams kaitinti. Aslos viduryje stovėjo didelis ratas kaliniams "pavažinėti", o šalia stovėjo lova kankinamajam "pailsėti". Palubėje kabojo nuleistos grandys kaliniui "pasupti" pakabinus už riešų. Sienuose buvo pritvirtintos grandys aukoms priišti.

Vosiliui nusileidus į požemį, budelis Ivanas, stambus, juodabarzdys vyras ir jo padėjėjas vadinamas icliu, jau jo laukė sustoję prie didžiojo rato.

— Pavažinėkite tą berną ratu! — jis ryktelejo budeliams.

Budeliai savo amata mokėjo. Kad kalinys nemėgintų prieštintis, Ivanas, užėjęs iš užpakalio, staiga prakišo šventaragiui rankas pro pažastis ir suėmė jam už kaklo, o iclis pagavo už kojų, ir bežiūrint kankinys atsidūrė ant rato, priištąs aukštelininkas už rankų ir kojų. Ratas ėmė suktis vis greityn ir greityn, Vosiliui rėkiant: — Greičiau! Greičiau! — šventaragis jautė, kad jo akys lenda iš įdubų, nors jis jas laikė kietai sumerkęs ir kad nuo kraujo spaudimo plyšte

plyšta viršugalvis, tik jam pasirodė truputį keista, kad, nežiūrint Vosiliaus rėkavimų, ratas greičiau nesisuka, nors abu budeliai, rodėsi, darbuojasi išsijusę.

— Ar prisipažįsti? — rėkė Vosilius prineštas prie rato. — Ar prisipažįsti paleidęs į mane strėlę?

Šventaragiui užė galvoje ir jis beveik negirdėjo ko klausiamas.

— Gana, paguldykite jį ant lovos "pasilsėti"! — vėl ryktelejo Vosilius.

Ratas pamaži sustojo, budeliai jį nuėmė ir paguldė ant "lovos", priiškodami rankas prie galvūgalio, o kojas prie vėlo, kurio viename gale buvo įkaltos ilgos rankenos. Sukamas volas kankinio kūną taip ištempė, kad, rodėsi, šonkauliai išlįs pro odą, tačiau skausmas buvo pakenčiamas, ir šventaragis kentė dantis sukančęs. Tuomet Ivanas pasilenkė neva virvės pataisyti ir šnabždelėjo:

— Rėk, šauk, po velnių!

Šventaragis ėmė rėkti sumesdamas, kad kažkur jis čia turi draugų. Iš pradžios jis rėkė garsiai, bet paskum dėjos į einaš silpnyn ir, lyg nebegalėdamas išrėkti, visai nutilo ir apsimetė nustojęs sąmonės. Vosilius liepė kankynę nutraukti ir įmesti kalinį į požemį, kur kalėjo jo draugas šilinis ir Eikutis.

Vosilius mėgo pasirodyti, ir jo ruošiami pokyliai visada būdavo triukšmingi. Į tuos pokylius būdavo kviečiamas ir švarnas. Ir šįkart jis sėdėjo už Vosiliaus skobnio, kaip visada paniūręs ir nekalbus. Vosilius nustebo, kad šįkart jis atkeliavo vienas, be žmonos. Švarnas paaiškino, kad ji nesveikuojanti.

Be šokėjų, imtynekų ir meškų šokdintojų šįkart Vosilius nutarė svečius nustebinti dar ir nepaprasta pramoga. Jis tekstelėjo delnais ir liepė įvesti šventaragį. Jį įvedė trys ginkluoti vyrai surištomis už nugaros rankomis ir pastatė prieš Vosiliaus skobnį. Ka-

linys buvo labai išvargęs, išblyškęs ir vilkėjo sudraskytu apdaru. Linksmoje, triukšmingoje menėje staiga stojo mirtina tyła, lyg svečius būtų apėmusi baimė ir kažkokios neišvengiamybės jausmas. Šventaragio žvilgsnis susitikio su švarno, bet nė vienas jo brolio veido krūstelėjimais neišdavė, kad jis ketintų jam padėti. Vosilius, pasiremdamas rementu, pakilo nuo kėdės ir garsiai suriko, ištiesdamas ranką į šventaragį: — Va tas prakeiktas pagonis, kurs sužalojo mane visam gyvenimui! Jis yra mūsų kruvino priešo pagonių kunigo Suginto išpera! Atsimenate, kaip tie šėtono vaikai puolė mūsų šalį degindami, plėšdami ir žudydami! Aš čia matau mūsų tarpe sėdinčius vienrankius, vienkojus ir sukapotais veidais bajorus ir žuvusiųjų vyrų našles. Prieš galutinai nuteisdamas tą jauną pagonį, noriu jus paklausti, ar dar kas nekaltina jo kojomis nedorybėmis?

— Aš kaltinu, šviesusis kneziau! — tuojau pašoko, Borisas. — Jis man išplikė akis druska, dabar aš noriu jam atsilgynti.

— Tik nepagadink jo gražių akelių! — nusijuokė Vosilius.

— Nebūk kvailys, sakau tau: neleisk tam niekšui jo sužaloti, bus blogai, — Anastazija timptelėjo vyruvi už rankovės.

— Nori pasakyti, kad jis tau nebeatiks aklas? — jis metė jai pilną patyčios žvilgsnį. — Mano sprendimas bus įvykdytas, kad ir žemė čia atsivertų!

Tuo tarpu Borisas prisiartinio prie suimtojo viena ranka nešinas didele druskiene, kitoje dėl visą ko laikydamas durtuvą.

— Palauk, aš tau pašviesiu! — atsistojo ir švarnas, paimdamas nuo Vosiliaus skobnio vieną didelę žvakidę. — Aš irgi turiu suvestinų sąskaitų su juo! (Bus daugiau)

KŪRYBA IR MOKSLAS

APIE SOVIETINIŲ UNIVERSITETĄ, apie mokymo sistemą, apie studentų bolševikinimą, apie... apoteozę 'špagalkai' ST. PERMINAS

JAV ir SSSR visokeriopų aspektų 'detentei' siautėjant, plinta ir 'kultūriniai mainai'. Galvojama, kad šitoks sentimentas nulygins aštrumus, nutrins šiurkštumus, kuriuos automatiškai gamina politinių sistemų skirtybės. Po kultūrinių mainų skraiste, Amerikos universitetų profesoriai neša i sovietinius militarinius aruodus technišką amerikini 'know how', galvodami kad tai tarnauja pasaulio taikai, skirtųjų nuglostymui. Net amerikiniai 'etnikai' vyksta i savo kilties rajonus.

Amerikinius studentus, jų tarpe ir lietuvius, stengiamasi įtraukti i sovietinę mokymo sistemą visokeriopais

nuneigdamas savo privilegijos žiūrėti i medžiagą savo akimis, kaip tatau darė ir universiteto prorektorius.

Universitetas yra griežtoje visasajunginės kompartijos centro komiteto priežiūroje. Prie tos priežiūros dedasi ir SSSR Ministrų taryba. Tai išima Vilniaus universitetą iš ok. Lietuvos valdžios organų dispozicijos, atima jam bet kurios autonomijos pėdsakus. Per visą savo keturių šimtų metų veikimą Vilniaus universitetas buvo autonominio tvarkymosi vienetą, kaip ir visur pasaulyje veikia universitetai. Sovietų santvarkoje atskirų 'respublikų' universitetai subordinuoti Centrui,

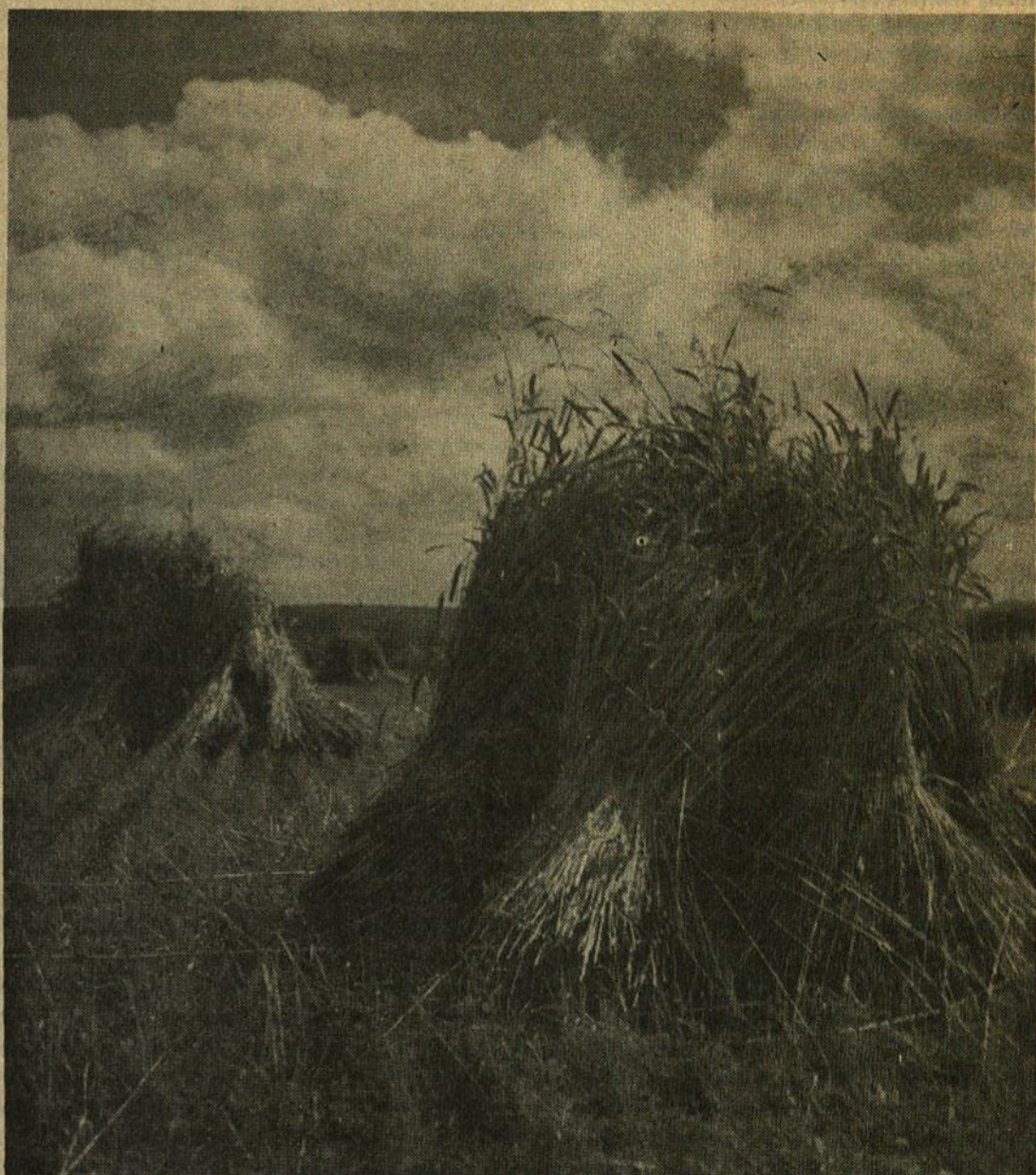
Tačiau šiame metodo pakeitime neišguitas grubus režiminis doktriniškumas. Kaip J. Stalino 'personalinio kulto' sunkmečiu, taip ir dabar mokslo institucijos vadovas, Vilniaus universiteto prorektorius, negali nesižvalgyti i naujo vado L. Brežnevo pareiškimus. Kiekvieną kartą, kada reikia 'tvirtos' atramos, 'ideologinio pūstelėjimo' ir stipraus tono, prorektorius apeliuoja i L. Brežnevo posakius. Ir tie posakiai beviltiškai disonansiški mokslo, kaipio tokio, prigimčiai. L. Brežnevo posakiai skelbia režiminį siauraprotiškumą, sovietinį sektantizmą, žmogaus dvasios įkalinimą kompartinėje būdelėje. Štai pavyzdžiai, iš kurių Vilniaus universiteto prorektorius tariasi pasisėmęs stiprybės asmens 'savarankiškumą' ugdyti, 'kelia i tikslą' nusakyti: "drg. Brežnevas nurodė, jog svarbu kad marksistinės-lenininės teorijos studijavimas jaunimui nesiribotų gatavų išvadų kalimu, o padėtų savarankiškai mąstyti, spręsti aktualias problemas, matyti visuomenės vystymosi dėsningumus ir perspektyvas, nesutaikomai kovoti prieš buržuazinę ideologiją".

Kada besikalbas korespondentas paklausė: Kokiais metodais mūsų alma mater ugdo studentų marksistinę pasaulėžiūrą, formuoja jų komunistinius įsitikinimus, siekia išleisti savarankiškai mąstantį žmogų, prorektorius bematant atsakė brežneviška citata:

"drg. L. Brežnevas pasakė, kad kūrybiškai išmokyti specialybę, tapti aktyviu komunistinio statybos dalyviu, partijos politikos skelbėjų masėse galima tik įsavinus marksizmo-leninizmo teoriją. Marksizmo-leninizmo mokymas yra bet kurio profilio specialisto žinių pagrindas, neatskiriama jų sudėtinė dalis".

Atkreiptinas mūsų skaitytojo dėmesys, kad savo pokalbyje prorektorius minėjo ilgiausias L. Brežnevo citatas iš atminties. Šios citatos interview tekste, kaip autentiški posakiai, i jungti i kabutes; jų turinys, todėl, yra dogmų pobūdžio. Tikras J. Stalino sunkmečio pasikartojimas. Tada, J. Stalino citatas sakant, visi privalėjo sustoti ir palydėti citatas 'ovacijomis'.

Šios L. Brežnevo citatos yra kompartijos universitetinė politika. Po klaidinančia 'studento savarankiškumo ugdymo' skraiste i universiteto darbo metodologiją įvedamas brutaliausias doktriniškumas, bolševikinis sektantizmas, absoliutus draudimas jaunuoliams savaip mąstyti, savo noru ko ieškoti ir aiškintis. Savarankiškumas yra individualizmas. Koks gi individualizmo ir savarankiškumo bent mažytis pėdsakas yra L. Brežnevo citatoje? Tokio ten nėra. Pagal tą naują mokymo ir auklėjimo "metodologiją" Universitetas paverčiamas viduramžiniu vienuolyne su inkvizicinio laužo bauba. Universitetas darosi panašus i Charly Chaplino 'Modernūs laikai' filmą. Filmo fabrike žmogų

Rugiapiūtė

MEDINIS DIEVAS IURGIS GLIAUDA

Žurnalistas Vladas Mingėla, išleidęs 1962 metais masyvią kun. Antano Miluko monografiją, pasistatė sau gerą mūsų monografinio žanro paminklą.

Dabar mūsų knygų skobnius pasiekė naujas 'Nidos' leidinys. Tai Vlado Mingėlos įvairiažanris rinkinys 'Medinis Dievas'. Labai dramatiškas dail. Vinco Aleksandravičiaus piešinys viršelyje nejučiomis traukia dėmesį, kartu implikuodamas knygos turinio alegoriką bei dramatiškumą.

Autorius knygą dedikavo: Savo mylimai žmonai Lidi-jai, ištikimam gyvenimo palydovei ir draugei.

Knygos tiražas 1000 egz. i 'Nidos' katalogavimą leidinys neįtrauktas. Šis autonimiškas leidinys, kuriam išleisti dvylika talkininkų parodė gražią, knygų mylėtojų džiuginančią talką, turi leidybos vietą: Detroit, Mich. Prieš dvidešimtį metų mano apleistas miestas, kur teko pažinti pirmuosius amerikoniškojo gyvenimo išpūdžius. Išpūdžiai neužmirštami, perpinti tikros simpatijos detroitiečiams, jų rūstiems rudenims (tačiau spalvingiems), jų karštomis vasaroms (tačiau tvankiomis ir sklidoms uodų).

Savo rinkinį autorius įdėjo vienuoliškai, kaip populiariai vadinama, fiction veikalu. Visi jie noveliškai trumpi, bent iki 20 puslapių. Visi pagaulūs savo siužetais. Itin įdomūs lengvu sakiniu, logiški savo dinamikos slinktimi ir dramatiški.

Vladas Mingėla daug jėgų skyrė žurnalistikai, bėgama-jam įvykiui, realybei. Todėl tai natūralu, jo fiction sfera negali išvengti perdidelio kartais realistinio konkretu-

mo. Jis noriai identifikuoja vietas, metus ir tuo metu du eidamas, suriša fiction siužetą su laiko ar aplinkos konkretybe. Tai būtų visiškai nevykusi vertintojo spekuliacija ieškoti, kuris dalykas labiau pavyko, kuris mažiau. Be abejo autorius visiems savo 'Medinio Dievo' vaikams skyrė vienodą dėmesį, vienodas pastangas.

Kaip kiekvienas rašytojas, V. Mingėla, be abejo, negalėjo to rinkinio neraišyti, tais dalykais nesirūpinti, paleisti juos užuomaršai arba periodikoje, arba savo sąmonėje. Jis sukūrė juos vidinės kūrybinės ugnies verčiamas. Todėl jis taip padarė vertai. Jis paliko savi mišame vaizduotės pasaulyje. Jis norėjo ir davė

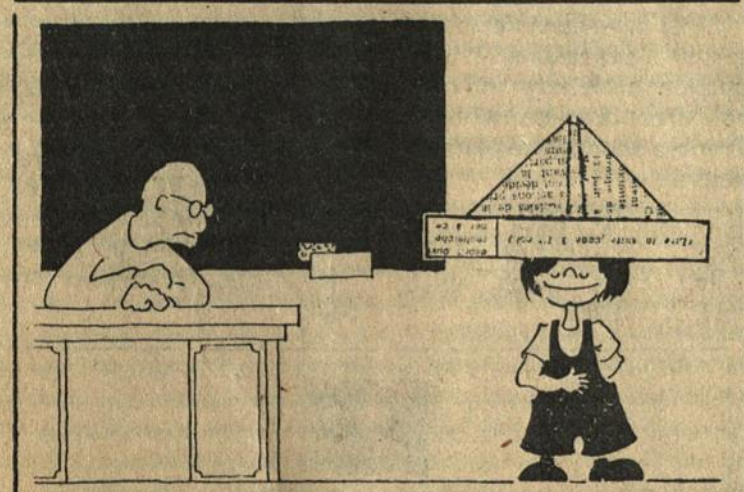
savo apybraižas, scenas, novelistikos žanrą, pasamones sferos ekskursijas taip, kad jis laiko būtina. "Nirvano ir nebūties skrydžiuose" savo misterišku sąmonės plazdėjimo dvelksniu ir "Šeši domininkonai" savo sodria realybe, sudaro, gal būt, žanrinius šio rinkinio rūmus. Atokiau nuo rinkinio

ašies stovi "Legenda apie mėlynąjį deimantą".

Ką gera parodė V. Mingėla šiame rinkinyje? Kodėl galime tarti šiam geram monografininkui, kad 'Medinis Dievas' ras daug skaitytojų, kuriems skaityba yra ne dėl eksperimentikos, bet dėl skaitybos?

Lengvas dėstymo metodas, mums visad malonus vaizdo sentimentalumas, dinamiškas vyksmas kada siekiama, paslaptinis koloritas, dažnokas įvado palydovas.

1946 metais gabus žurnalistas Pranas Alšėnas išleido savo novelių rinkinį 'Talismanas'. Šis patrauklus rinkinys ištirpo knygų apyvokoje. Dabar jis retenybė. Berods kas kėlė antakius, kodėl žurnalistas imasi novelės žanro, tarytum novelėi parašyti reikšia būtina užsakyti patepimą iš Olimpo? Kiekvienai gerai eilutei parašyti, visų pirma, reikia ... darbo, metodo ir orientyro. V. Mingėla savo 'Mediniu Dievu' įrodo, kad jis gali žengti žingsnį nuo monografijos i fiction žanrą.

Prorektorius Bronius Sudavičius: - Stovėk, drauge studente, su kvailio kepure, nes užmiršai per egzaminus panaudoti seną ištikimą 'špagalką'!

būdais. Čia ir trumpalaikiai kursai, čia ir studijų gilinimas, čia ir profesinė kitur gauto diplomo atbaiga. Studentai, lietuviai, įtraukiami i privilegijuoto statuso lietuvių kalbos studijas. Rusų kalbą ar literatūrą studijavusieji, gauna 'paskutinį patepimą' i rusų kalbą dėstanti universiteta.

Šis kultūrinis 'detentiškumas', kaip bekalbėtumėm, turi savo psichologinį profilį, jis studijozos sąmonėje irėja tam tikrus simpatizavimo bruožus. Juk tai natūralu visą amžių jausti simpatiją mokslainei, kuri tau teikė žinių.

Tokia yra šalta, apskaičiuota, žmonių psichės silpnųjų pažinimo paremta sovietinė propagandinė spekuliacija. Tokia yra ta 'detentiška' šypsena, kuri adresuota paskiroms amerikinių 'etnikų' visuomenėms, jų tarpe ir lietuviams.

Tad kas per vienetas yra sovietinis universitetas, kokios prigimties, kokios dvasios pilnos jo sienos?

Pavyzdžiui imame Vilniaus valstybinį V. Kapsuko universitetą. Taip sovietų okupacijos metais pavadintas senasis, marga, įdomia tragiška istoriją turis Vilniaus universitetas.

Šio universiteto prorektorius Bronius Sudavičius suteikė 'Švyturio' žurnalo korespondentui Tadui Vytaurui tikrai įdomų ir pakankamai atvirą interview. Pokalbio tema: erudicija ar siaura specializacija? tikslas ar kelias i tikslą? ar tarp diplomo ir savarankiškumo galima rašyti lygybės ženklą?

Prorektorius suteikė šių problemų aptarimą. Jis, taip pat, pateikė ir kai kurių davinų apie universitetą, studentiją, ir kt. Tuo interview medžiaga naudojasi ir Dirvos korespondentas,

KVIEČIAME PRALEISTI SAVO ATOSTOGAS PIETINĖS NEW JERSEY ATLANTO PAKRAŠČIO GRAŽIAME KURORTE

OCEAN CITY

mūsų vasarnamyje. Kambariai su tekančiais vandenimis kainuoja tarp 50.00 dol. ir 70.00 dol. savaitei dviems asmenims. Šeimyniška nuotaka, švarus ir rūpestingas patarnavimas. Atidari iki rugsėjo pabaigos.

JONAS JASINSKAS

Hotel Croft Hall, 601 Atlantic Ave.
Ocean City, N. J. 08226

Telefonai: 399-9871, privatus 399-1221
Area Code 609

sekė prievaizdos akis visur, net išvietėje jis privalėjo 'kryptingai' galvoti.

Žurnalistas smalsiai klausia, kodėl studentai, praėjus vos 3-4 mėnesiams, po (Nukelta i 6 psl.)

APIE SOVIETINĮ UNIVERSITETĄ...

(Atkelta iš 5 psl.)

filosofijos egzaminų 70% ras ti su nepatenkinamais pažymiais? Kodėl taip? Mus, visu pirma, stebina, kad studentas dar kojų nesusiūdęs, po 3-4 mėnesių privalas laikyti filosofijos egzaminus? Bene ir Vilniaus universitete yra sena scholastinė tvarka: filosofija yra visų mokslų motina? Stojai, jaunuoli, studijuoti, sakysim, geologiją, po trijų mėnesių skubėk išlaikyti tau visai neskaitytą filosofijos kurso egzaminus!

Klausimėlis lengvai atsakomas. Filosofija ten nėra filosofija. Tai yra patikrinimas su koku 'marksistiniu-lenininu' žinių bagažu naujas studentas įžengė į seno Vilniaus universiteto patalpas? Reiškiny būdingas ir labai daug paaiškinantis. Propaganda sovietų apyvokoje vadinama 'auklėjimu'; marksizmo-leninizmo vulgarizacija vadinama 'filosofija'. Vilniaus universitetas jau ne vieną davė diplomą

'filosofijos magistras', kas tikrumoje yra 'ateizmo propagandos žinovas'. Toks yra, pav. žinomas išeivijai Gaidys, kuris veda Vilniuje 'išeivijologijos institutą', kazakevičinio komiteto atrama.

Naują 'metodologiją' įvedant į Vilniaus universiteto apyvoką, praeitorius prakalbėjo apie 'studentų estetinį lavinimą'. Iš anksčiau žinome, kad Maskva buvo sukūrusi 'estetinį komunizmą'. Iš tos sankrovos, kuo pilniausiai įsisavinę komunizmą, menininkai turi gauti ištakas savo kūrybai. Tuo pat keliu einama į mokslo pasaulį. Praeitorius beveik prilygina tai naujam mokslui, tai yra tam tikra 'mokslo sintezė! Iš tikrųjų gi praeitorius rūpestingai pridengia sovietinės katarinkos girgždėjimą. Tai "estetinio komunizmo" kontrabanda į universiteto sienas. Tiksliai šimtaprocentinis sovietologinių mokslų žinovas

galėsiąs gauti universiteto diplomą. Režimui nereikia kokių nors astro-fizikos einšteinų, nei chemikų sacharovų, jeigu šie suklups ties lenininių tezių pažinimu. Bet jeigu studentas, kaip papūga, išpils be mikčiojimo per egzaminus leninines tezes, toks jau gali būti ir einšteinas, ir naujas sacharovas!

Kad studentas liktų nuolatinėje priežiūroje, pagal naują, kompartijos paliepiamą įvedamą 'metodologiją' įsteigtas kuratoriaus etatas. Kuratorius bus akademinės grupės vadovas. Nuo pirmojo kurso iki universiteto baigimo sovietinis studentas turės tą patį, nesikeičiantį prievaizdą, kuratorių. Kuratorius tikrins studento mokslo pažangą, jo politinį laikymąsi, elgesį, analizuos jo polinkius, būdą, taisyklą. Ar įmanoma laisvuose universitetuose turėti tokią sistemą, teatsakotų mūsų lietuviai studentai?

Kuratorius padės studentui formuoti savo asmenybę, — paaiškino praeitorius. — Kuratorius lydės jį (studentą) per visus studijų metus.

Kiekvienas studentas privalės būti aktyvus propagandinio sovietinio aparato narys. Studentai bus siunčiami į susirinkimus, į ateistinius seminarus, į visokias partines sesijas, kur jie privalės viešai kalbėti, praversti diskusijas, ir pan. Todėl nuo pirmo jau kurso kiekvienas studentas gaus politinės praktikos 'atestacinę knygelę'. Toje knygelėje bus 'atžymos' apie studento sugebėjimus veikti propagandos srityje. Ši 'atestacinė knygelė' taipgi talkins gaminti naujus epšteinus ir sacharovus. Pavyzdžiui, studentas matematikas vis nesuraizgo variacinės skaičiuotės mįslių, bet puikiai pravedė diskusijas apie prancūzų imperialistų kenkimą Turkestano plėšinių įsiviniui; toks studentas tinka matematiko diplomui gauti.

Tokie, savaime aišku, gal ir žiauriai pašėpantieji palyginimai, sutikus naujos universitetinio darbo metodologijos sistemos įvedimą Sovietijoje.

Leiskime sau susijuokti, kartu su praeitoriumi Bronium Sudavičium. Jis, aišku, kompartijos narys, o mes, čia, šiaip sau žmogeliai, buržuazinio 'profilio'. Bet... juoktis, kaip alų gerti, sveika.

"Švyturio" korespondentas paklausė praeitorius: ar suskubs studentas taip padūkusiai dirbti, naują partinio darbo metodologiją pridėjus? Ir dabar, sako korespondentas, studentai skundžiasi, esą, jiems neužtenka dienų, nei naktų, ypač per egzaminų sesijas.

Praeitorius atsakė: "Gali neverkšlenti". Tinginiams administracija pritaikys intervenciją. O pažangūs susitvarkys!

Praeitorius atidengė ir mokslinio susitvarkymo 'metodologiją'. Čia autentiška citata: "Aš, pavyzdžiui, manau, jog studentui per egzaminus reikėtų leisti naudotis bet kokia literatūra, netgi popieriukais, kuriuos anksčiau vadindavome 'špargalkomis'. Pamenate, už tas 'špargalkas' mūsų mokymosi laikais dėstytojai vydo iš auditorijos... Netgi naujose egzaminų taisyklėse išrašyta — studentai gali naudotis mokymo programomis, taip pat informacine literatūra bei kitomis priemonėmis..."

Dar niekad ta, buržuazinio mokymosi laikais, ujam, persekiojama 'špargalka', nebuvo gavusi tokios

apoteozės, kurios ji sulaukė iš Vilniaus universiteto praeitoriaus lūpų, bekalbant jam apie naują universitetinio mokymo 'metodologiją'! Čia statome tašką.

SKILLED TRADESMEN
BASF WYANDOTTE has openings for a class A pipefitter, and a class C welder. Applicants must have a journeymans card or attained a similar proficiency rating in another plant. These openings pay over \$5.00 per hour. If you're interested and want to work for us, apply at the
PERSONNEL DEPARTMENT
1725 Biddle Avenue
Wyandotte, Michigan
An affirmative action employer M/F (52-57)

NURSE ANESTHETIST for small Meriden Hospital. Excellent pay. Extremely liberal benefits. Minimal call. Maximum time off. Call Dr. Albert (203) 237-5531. (52-58)

NURSE RN
Full time position in geriatric nursing. Excellent salary. Call 9-4 215 SA 9-1414 (54-60)

NURSES RN SUPV.
7 TO 3 PARTIME
3 TO 11 FULL TIME
In modern ECF loc. Chestnut Hill area. Excel. starting salary, paid vacation, holidays, sick leave, etc. Transportation at door. Call 215 CH 2-2727. (54-60)

CLEANING woman. Part time -- 8 AM -- 11 AM 5 days -- (215) GA-5-7210. (57-58)

NURSES - LGPN'S
All shifts, full and part-time, for modern extended care facility. Beautiful surroundings, pleasant working conditions, excellent salary and benefits. Call (215) VI 4-4200 between 9-3. (57-59)

GENERAL FACTORY HELP WANTED -- apply in person, PICOR INC., Union Hill Industrial Park, West Conshohocken, Pa. (57-59)

AUTO MECHANIC, experienced, with own tools. Work fulltime for independent shop. Call (215) CH 7-9249. (57-58)

STATIONARY ENGINEERS -- Black Seal, gd. sal., hosp., vacation, meals, need. Contact Mr. Miller, betw. 9 a.m. & 4 p.m. (609) 662-7200. (57-61)

TRUCK MECHANICS. International Harvester in Camden has immed. opening for 3 qualified 1st class mechanics. Excel. benefits incl. vac., sick leave, company plan, 11 holidays, etc. Good pay. Choice of 2nd or 3rd shift. Call Mr. Dare (609) 662-5567. An Equal Oppty. Employer. (57-63)

WATCHPERSON -- Shift work, good for retired person who would like 20 - 24 hours to supplement income. Must be sober and reliable. Apply Manheim Laundry Co., 5344 Germantown Ave., Phila, Pa. (57-59)

MILLWRIGHT, with Raymond roller mill exp. Excel. sal. & benefits. Intercontinental Cocoa Products, 2500 Broadway, Camden, N.J. (609) 541-2200. (57-61)

WAITRESSES. Must be 21. We need well groomed attractive people. Apply between 8-2 PM. Kelly's Court, Greenwood Ave. & Limekiln Pike, Wyncote, Pa. (215) 885-6070. (57-63)

DELAWARE APPLIANCE AIR CONDITIONING & REFRIGERATION REPAIR
(215) HU5-6644
(1302) 998-3750. (57-59)

TOOL & DIE MAKER. Experienced on small progressive dies -- mfg. plant -- all benefits -- (215) GA-3-9269. (57-58)

MILL MAN
Woodworking, M/F. Immed opening for 1 person shop in lumber yard. Loc near Center City. Must be experienced. Mr. Arnold (215) HO8-5615 daily. (57-61)

MEAT CUTTER
For small market. Must be willing to handle all phases of general grocery store work. Would consider previous grocer. Near Levittown, Pa. 945-0444 (57-61)

AUTO. Metal man expd & body shop helper. Call (215) 539-6900. (57-58)

Wanted 1st class skilled WELDERS

Fitter layout for structural work. Experienced need only apply. Full time. 55 to 60 hours per week. U.S. WELDING & FABRICATING INC. 8609 Stone Rd., Independence, Ohio. 524-3800 (57-63)

ELECTRICIAN
Must have electrical maintenance experience of production machinery and control circuit knowledge. Trouble shooting experience helpful. HEUBLEIN, INC. 2500 Enterprise Drive Allen Park, Mich. 48101 (313) 271-3100.

MAINTENANCE PERSON
Local manufacturer requires services of a person w/ mechanical, electrical & boiler experience. All fringes. Salary open (215) 483-3941. (67-61)

REAL ESTATE FOR SALE
EAST 67th Off Union 4 family dwelling. Very good income. Reasonable. Call (216) 731-6860; (216) 289-1340. (57-59)

MECHANIC M/F
Machine set up and repair of packaging or bottling-line. Experience necessary with and apprenticeship training in a mechanical trade. Good starting salary and complete benefit program

HEUBLEIN INC.
2500 Enterprise Drive Allen Park, Mich 48101 (313) 271-3100 (57-59) E.O.E.

NURSE, REG. Full or part time. 3 PM till 11 PM. Nursing Home in Wyncote. Good wages & pleasant working conditions. Call (215) TU7-3430. (57-61)

PARDUODAMAS NAMAS
Šiaurėje nuo Lake Shore, Nauj. parapijos rajone, 3 miegamųjų kolonijinis, valgomasis, puiki virtuvė, įrengtas skėpas, gražus sklypas. Privilegija parku. Virš 20,000. Skambinti 531-3352

MILL WRIGHT WELDER MILL WRIGHT

Must be Journeyman or Equivalent and be able to work any shift. Excellent benefits and working conditions. Apply:

CHAMPION SPARK PLUG CO.
20000 Conner Ave., Detroit, Mich. 48234

An Equal Opportunity Employer

JOURNEYMEN Looking for a change? TOOL and DIE MAKERS AND/OR DIE REPAIRMEN BEST WAGES IN THE AREA

Full benefits include:

- Cost of living
- Life Insurance
- Overtime
- Vacation based on percent of earnings
- Paid Holidays
- Fully paid medical benefits for Employee and family
- Sickness and Accident Insurance
- Many other benefits

For more information call 1-353-5931, Bowling Green, Ohio or in Toledo, Ohio call 241-4533 for appointment or apply anytime between 8 a.m. and 5 p.m. at

Midwest Stamping & Mfg. Co., Inc.
Napoleon Rd. and Manville Ave., Bowling Green O.
An Equal Opportunity Employer

TOOL ROOM MACHINISTS

Experienced with copper work and ability to set up and operate variety of tool room equipment.

Available for any shift.

High hourly rate, night bonus, paid hospitalization, life, health, accident insurance, profit sharing bonus, vacations, paid holidays.

APPLY IN PERSON

CHAMPION COMMERCIAL INDUSTRIES INC.

4010 E. 116th St. (Off Harvard), Cleveland, Ohio
E.O.E. (49-57)

TAUPYKITE DABAR

Pas mus ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7½% — 4 metų su \$10,000, minimum.
- 6¼% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6¼% — 1 metų su \$1,000, minimum.

Member F.S.L.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

Saint Anthony Savings

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

yra jūsų kaimynystėje ir teikia visus finansinius patarnavimus.

Automatinė, kompiuterizuota apskaičiavimų sistema.

Paskolos nekiliojamam turtui įsigyti, naujoms statyboms, priestatams ir remontui.

Už reguliarius taupymo indėlius mokama 5¼%
Už terminuotus taupymo pažymėjimus mokama 6½% — 7½%

TAUPYMO INDĖLIAI IR PAŽYMĖJIMAI
APDRAUSTI IKI \$20,000.

Išduodami kelionių čekiai, orderiai, priimami mokesčių įmokėjimai, elektros, dujų ir telefono sąskaitos, parduodami JAV bonai.

Pasinaudokite jums arčiausiai esančios įstaigos patarnavimu!

798 East 185 Street, Cleveland, Ohio 44119
6712 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
13515 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio 44112
14406 Cedar Rd., University Hts., Ohio 44121

DARBO VALANDOS

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:30 iki 4:00 • Penktadienį 9:30 iki 6:00 • Šeštadienį 9:30 iki 2:30 • Pirmadienį uždaryta. • Pagrindinė įstaiga E. 185 St. atidaryta iki 2:30.

OPPORTUNITY FOR RN's

PUT YOUR KNOWHOW WHERE ITS NEEDED MOST:
Experienced RN's — we have medical, surgical and Intensive Care Unit openings on all shifts — no rotation — full or part time. Salaries competitive. Differential for evening & night shifts.

CONTACT OUR PERSONNEL DEPT.
216-791-2600 Ext. 293 (Long Distance, Call Collect)

THE WOMAN'S GENERAL HOSPITAL
1940 East 101st. St., Cleveland, Ohio 44106

(54-61)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

TRADICINĖ GEGUŽINĖ

ALTS-gos Clevelando skyriaus gegužinė Dirvai paremti, turėjusi įvykti rugpiūčio 4 d. nukelta į rugpiūčio 25 d., sekmadienį 1 v. p.p. Įvyks East Shore Park klubo patalpose prie Erie ežero (Nauj. parapijos rajone). Įėjimas iš East Park gatvės galo.

Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

• KUN. JUOZO ANGE-LAIČIO pensijon išėjimo proga, specialus komitetas susidedas iš organizacijų atstovų rengia banketą rugpiūčio 24 d., šeštadienį, 7:00 val. v. Nauj. parapijos salėje. Tą patį vakarą 5:00 val. v. bus specialios šv. Mišios. Visi Clevelando lietuviai kviečiami.

Bilietai po \$5.00 asmeniui gaunami pas: Ingridą Bublįnę, Nijolę Kersnauskaitę, Džinarą Kižį, Eleną Nainienę, Juozą Sadauską, Stelą Sankalaite, Kazį Žiedonį ir kitus.

• PENSININKŲ KLBAS prašo pranešti, kad jų ruošiamą rudens gegužinę nėra atšaukta ir įvyks š.m. rugpiūčio 25 d. prie Erie ežero.

• CLEVELAND INDI-ANS praneša, kad organizacijos ir grupės perkančios bilietus į rungtynes gali gauti nuolaidas. Grupė iš 25 asmenų moka po 50 c. pigiau nuo bilieto. Didesnės grupės gauna ir didesnes nuolaidas. Dėl papildomų informacijų kreiptis į Tony Saranita tel. 861-1200.

• Perkant ar parduoant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Reaity, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

Clevelando skautininkių draugovės narės liepos 25 d. susirinkusios sueigon į pirm. S. Radzevičiūtės sodybą, paminėjo prieš dešimt metų mirusią v.s. dr. D. Kesiūnaitę. Šią sukaktį su visuomene nutarta paminėti spalio 6 d., ta proga suruošiant akademią.

V. Bacevičiaus nuotrauka

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

RUGPIŪČIO 17 D. Lietuvių Namų ir klubo atidarymo pirmosios metinės. Lietuvių klube ir apatinėje salėje.

RUGPIŪČIO 25 D. ALT S-gos gegužinė, Pelnas Dirvai paremti.

RUGPIŪČIO 25 D. Pensininkų Klubo gegužinė.

RUGSEJO 2 D. Darbo šventės dieną Lietuvių klubo gegužinė, Astorhurst Picnic Grounds, 6990 Dunham Rd., Walton Hills.

RUGSEJO 7 D. Pirmas rudens koncertas-balius. Rengia birutietės.

RUGSEJO 8 D. 4 v.p.p. Tautos šventė-koncertas. Ruošia LB Clevelando apylinkė.

RUGSEJO 14 D. Kun. Dzegoraičio 35 metų kunigystės sukakties proga pagerbimas.

SPALIO 5 D. Šeštasis abiturientų pristatymo balius Liet. Namuose.

SPALIO 6 D. V.s. dr. Kesidnaities mirties sukakties minėjimas-akademija.

SPALIO 12 D. Dirvos balius Lietuvių Namų salėje.

SPALIO 26 D. BALFo sukaktuvinis balius Liet. Namuose.

LAPKRIČIO 9-10 D. Lietuvių Dienos. Ruošia LB Clevelando apylinkė.

LAPKRIČIO 23 D. Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Rengia LVS Ramovė.

GRUODŽIO 8 D. 4 v.p.p. Lietuvių Namuose Vytauto Puškoriaus piano rečitalis. Rengia Ateities klubas.

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių Namuose, Ruošia LB Clevelando apylinkė.

1975 M.

BALANDŽIO 5 D. ALIAS ir Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos pavarinis balius Lietuvių Namuose.

BALANDŽIO 19 D. Grandinėls šventinis vakaras-balius.

GEGUŽES 24-25 D. Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos sukaktuvinis seimas ir banketas.

• "Lietuvos keliu 1910-1973 m." Inž. P. Lelio šiais metais išleistą atsiminimų knygą 270 psl. Clevelande galima įsigyti pas B. Gaidžiūną, Patria krautuvėje, 794 East 185 Street. Kaina: minkšt. viršeliais 6 dol., kietais — 7 dol.

Clevelando skautės ir jūrų skautai stovyklauja

Prie Pymatuning ežero, Pensilvanijos pusėje, šią savaitę stovyklauja Clevelando Neringos tuntas ir jūrų skautų Klaipėdos vietininkija. Stovykla tęsis iki rugpiūčio 4 d. Stovyklos vadovai N. Kersnauskaitė ir D. Kižys.

V. Bacevičiaus ir J. Garlos nuotraukos

Neringos tunto skautės žygiuoja. Prieky vyr. skautė S. Gruzdytė.

V. Bacevičiaus nuotrauka

Neringos tunto skautės vėliavos nuleidimo iškilnėse.

V. Bacevičiaus nuotrauka

Poilsis stovykloje.

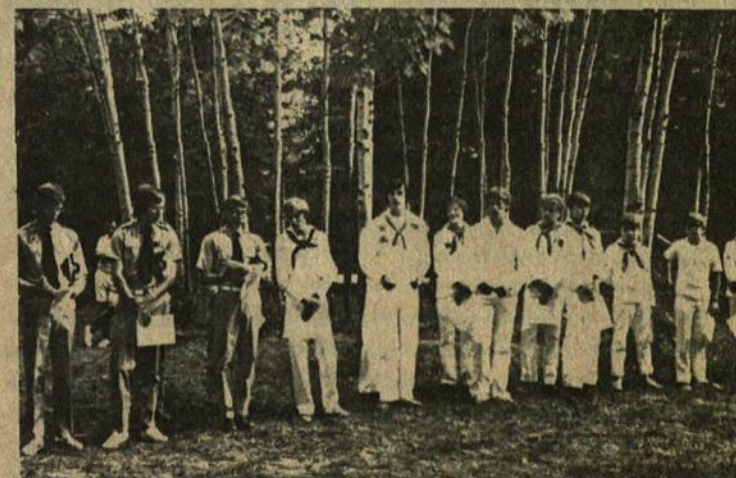
J. Garlos nuotrauka

Jūrų skautai prie savo laivų. J. Garlos nuotrauka

Grupė jūrų skautų prie vėliavų. J. Garlos nuotrauka

Jūrų skautai pamaldose.

V. Bacevičiaus nuotrauka

Jaun. skautės užsiėmimo metu.

J. Garlos nuotrauka

Batų išpardavimas krautuvėje

SALAMANDER

2546 Lorain Ave., Clevelande

IŠPARDUODAMI VISI VASARINIAI BATAI IR SANDALAI, BEI DIDELIS SKAIČIUS IR REGULIARIŲ, IŠEIGINIŲ BATELIŲ. IŠPARDAVIMAS PRASIDĖJO RUGPIŪČIO 1 DIENĄ. PIRMIAU ATVYKUSIEJI TURĖS DIDESNĮ PASIRINKIMĄ. KRAUTUVĖ ATIDARYTA KASDIEN NUO 9:30 IKI 6 V. VAKARO.

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vglan-doje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

Visi maloniai kviečiami atsilankyti į

GEGUŽINĖ

š.m. rugpiūčio 25 d., sekmadienį, 1 val. p.p.

East Shore Club patalpose prie Erie ežero

MALONIAI PRALEISITE LAIKĄ IR SAVO ATŠILANKYMU

PAREMSITE DIRVĄ

ALT S-gos Clevelando skyrius

PARDUODAMAS

2 šeimų namas ant vieno sklypo, puikiame stovyje, nauji vandentiekio vamzdžiai ir kt. Gera kaimynystė prie St. Clair Addison. Skambinti 732-7904 po 3 v. p.p.

FOR SALE

Tavern D5. Livin quarters. Everything like new. Euclid, Ohio area. Good business.

GEO. KNAUS Real Estate
481-9300

(53-58)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LOS ANGELES LIETUVIŲ TAUTINIŲ
NAMŲ VALDYBA MĀLONIAI VISUS
KVIEČIA DALYVAUTI RENGIAMOJE

TRADICINĖJE GEGUŽINĖJE

Š.M. RUGPIŪČIO 18 D., SEKMADIENĮ,
LOS ANGELES TAUTINIŲ NAMŲ VĖSINAMOJE
SALĖJE 3356 GLENDALE BLVD.

SKANŪS LIETUVIŠKI PIETŪS IR
UŽKANDŽIAI, GAIVINANTYS
GĖRIMAI NAUJAI RENGIAMOJE
SEKLYČIOJE, ŠOKIAI IR JAUKI
NUOTAUKA, PRADŽIA - 12 v.p.p.

Valdyba

LOS ANGELES

• ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS metinis bazaros įvyks spalio 20 d. parapijos salėje ir kieme. Pelnas skiriamas naujos salės statybai.

• PROF. K. ALMINA, jo 70 metų amžiaus sukakties proga pagerbs Santa Monica lietuvių klubas rugpiūčio 25 d. 2 v. p.p. Miramar viešbutyje. Kalbės prof. V. Juodeika.

• LIETUVIŲ DIENŲ žurnalo metinė gegužinė įvyks rugsėjo 15 d. Burbanke, nuolatinėje vietoje.

CHICAGO

• M. IR INŽ. A. RUDZIO vedamas Forumo radijas Chicagoje dažnai pasikviečia amerikiečius kalbėtojus, įtakingus asmenis, ir tuo daug padedama Lietuvos reikalui. Liepos 20 d. Pavergtųjų tautų savaitės proga šiam reikalui buvo skirta visa radijo valanda, kurios metu kalbėjo kun. A. Stašys ir T. Blinstrubas, Chicagoje Pavergtųjų tautų demonstracijose lietuvių grupę sėkmingai suorganizavo vietinis Altos skyrius.

• BUV. HANAU STOVYKLOS gyv. suvažiavimas įvyks Jaunimo Centre, Chicagoje. Dailininkų parodos atidarymas rugpiūčio 30 d. 7:30 v.v. Čiurlionio Galerijoje. Koncertas rugpiū-

čio 31 d. 7:00 v.v. Pobūvis rugsėjo 1 d. 6:00 v.v. Bilietai į koncertą: \$5.00, \$4.00 ir \$3.00. Į pobūvį - banketą \$10.00 asmeniui. Bilietus galima įsigyti asmeniškai ar per paštą prisiunčiant čekį: MARGINIAI 2511 W. 69th St., tel. 312 PR 8-4585, PARAMA 2534 W. 69th St., tel. 312 RE 7-3332 J.N. VAZNELIŲ PREKYBA 2501 W. 71st St., tel. 312 471-1424. Taip pat pas Mrs. Julia Bludžiūtę-Valdis 7309 S. Washtenaw Ave., tel. 312 737-8534. Užsakant per kurį platintoją pridėti: Chicago, Ill. 60629.

• PROF. CHERIF BASSIOUNI, tarptautinės teisės dėstytojas De Paul universitete, sutiko Amerikos Lietuvių Kongrese laikyti paskaitą apie lietuvių teisę į laisvę. Prof. Bassiouni teisių studijose yra gilinęsis Egipto, Prancūzijos, Šveicarijos, JAV, Vokietijos universitetuose, keliais atvejais atstovavo JAV tarptautinėse konferencijose, daugelio universitetų kviečiamas lankėsi su paskaitomis, yra kelių knygų ir daugelio studijinių straipsnių autorius. Jį universitete aplankė dr. J. Valaitis ir kun. dr. J. Prunskis, aptardami jo būsimos paskaitos bruožus.

• PROF. BR. KASLAS, profesorius Wilkes kolegijoje, Pa. sutiko Amerikos Lietuvių Kongrese, Chicagoje, skaityti paskaitą "Žmogaus teisės Sovietų Sąjun-

Iš LB ir ALJS lankymosi Washingtono. Iš kairės - ALJS Krašto valdybos vicepirmininkas Gintaras Buivys, LB Baltimorės apylinkės valdybos narė Elena Okienė, JAV kongresmanas Clarence D. Long, Joana Vaičiulaitytė ir ALJS Krašto valdybos narė Marytė Dambriūnaitė. Kęstučio Česionio nuotrauka

goje". Prof. Kaslas yra suredagavęs neseniai iš spaudos išėjusį dokumentinį veikalą: "The USSR - German Aggression Against Lithuania".

• ILLINOIS universitete Urbanoje doktorato iš Skandinavijos kalbų siekianti Dolores Buttry kreipėsi į Alta, ieškodama lietuvių, kuris jai padėtų lietuvių kalbos studijose. Ji pati jau išgijusi Klimo, Dambriūno ir Schmastiego vadovėlių. Alta jai pasistengė padėti.

• LAKE COUNTY, Ind. Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius išsirinko naują vadovę: pirm. A. Vinick, I vicep. A. Nenienė, II vicep. K. Valeika, sekr. B. Vitutienė, išd. J. Skeirys.

NEW YORK

• BATUNO penktasis metinis pabaltiečių festivalis šiemet įvyks rugpiūčio 24, latvių bendruomenės sodyboje "Priedainė", Freehold, New Jersey.

*KESTUTIS MIKLAS, UBA-BATUNO vykdomasis pirmininkas su žmona išbuvęs Europoje visą mėnesį ir ten aplankęs 11 valstybių, sugrįžo į New Yorką. Visuose kraštuose matėsi su lietuvių, latvių ir estų vadovaujančiais asmenimis. Aplankė ir Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje. Romoje susitiko su Lietuvos Diplomatiškos Šefu min. Stasiu Lozoraičiu ir turėjo ilgus pasikalbėjimus įvairiais politiniais klausimais. Liepos 6 per Vatikano radijo stotį kalbėjo į Lietuvą apie BATUNO organizaciją ir jos veiklą Jungtinėse Tautose.

• JUNGTINIŲ TAUTŲ Sekretoriato žmogaus Teisių Skyriaus viršininkas, gavęs iš JAV Atstovybės UBA-BATUNO memorandumą žmogaus teisių ir religijos diskriminacijos reikalu kartu su Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikomis bei JAV B-nės išleista "The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania".

nia", raštu kreipėsi į BATUNO istaigą ir paprašė prisiųsti papildomai 14 kopijų tos svarbios medžiagos.

NAUJI LITUANISTIKOS INSTITUTO NARIAI

Lituanistikos Instituto prezidento pirmininkas dr. J. Gimbutas praneša, kad Lituanistikos instituto tarybos posėdyje birželio 9 d. ir papildomu korespondenciniu balsavimu liepos 24 d. išrinkti šie asmenys L.I. nariais:

Bibliografijos skyriun - Kazys Baltramaitis.

Filosofijos skyriun - kun. dr. Andrius Baltinis, kun. dr. Valdemaras Cukuras, dr. Vytautas Doniela, kun. dr. Pranas Gaida - Gaidamavičius, dr. Juozas Girnius, kun. dr. Feliksas Jucevičius, kun. dr. Algirdas Jurėnas, dr. Antanas Maceina, dr. Algis Mickūnas, dr. Ignas K. Skrupskelis, dr. Vincas Vyčinas.

Kalbos skyriun - Genovaitė Buja-Bijūnienė.

Literatūros skyriun - dr. Leonardas J. Šimutis, dail. Romas Viesulas.

Psichologijos - pedagogikos skyriun - dr. Vytaut-

RUDENINĖS EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1974 METAIS

SKUBĖKITE REGISTRUOTIS -- DAR YRA
KELIOS LAISVOS VIETOS!

RUGSĖJO MĖNESIO 1 DIENĄ - 15 dienų kelionė - Grupė 9-A (Maskva, Vilnius, Riga, Leningradas)
Iš Chicago - \$992.00 (dvigubam kambaryje);
Iš New Yorko \$880.00 (dvigubam kambaryje).

20 dienų kelionė - Grupė 9 B (Maskva, Vilnius, Riga, Leningradas, Roma)
Iš Chicago \$1128.00 (dvigubam kambaryje);
Iš New Yorko \$1016.00 (dvigubam kambaryje)

REGISTRACIJA PRIIMAMA ŠIOMS GRUPĖMS
IKI RUGPIŪČIO MĖN. 3 DIENOS

SPALIO MĖNESIO 2 DIENĄ - 15 dienų kelionė - Grupė 10 (Maskva, Vilnius, Riga, Leningradas, Helsinkis)
Iš Chicago - \$944.00 (dvigubam kambaryje);
Iš New Yorko - \$832.00 (dvigubam kambaryje).

REGISTRACIJA PRIIMAMA ŠIAI GRUPEI
IKI RUGSĖJO MĖN. 3 DIENOS
VISOS GRUPĖS VAŽIUOJA VIENAI DIENAI
Į KAUNĄ
KIEKVIENĄ EKSKURSIJĄ LYDI PATYRĘS
KELIONIŲ VADOVAS

PRICES & AIR FARES SUBJECT TO CHANGE. RATES
QUOTED BASED ON TARIFFS AND EXCHANGES IN
EFFECT AUGUST 1, 1974.

DĖL INFORMACIJŲ SKAMBINKITE ARBA RASYKITE:
AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Tel. (312) 238-9787

Norintiems atsikviesti gimines iš Lietuvos sudarome reikalingus iškviatimo dokumentus. Taip pat teikiame informaciją kelionių reikalais po visą Ameriką ir kitus pasaulio kraštus; parduodame lėktuvų bilietus, parūpiname reikalingas vizas.

Su dr. Marija Staneikiene atsisveikinant. Velionė mirė Philadelphiaje, liepos 9 d. Nuotraukoje iš kairės - kun. Kajetonas Sakalauskas, kun. Jurgis Degutis, Feliksas Andriūnas, Juzė Augaitytė ir Marija Raugienė. K. Čikoto nuotrauka

tas Černius, Genutis Procuta, dr. Agota Sidlauskaitė, dr. Ina Užgiriene.

Dabar Lituanistikos institutas turi 103 tikruosius narius ir 5 narius - talkininkus. Institute yra devyni skyriai. Clevelande ir apylinkėse gyvena 6 L.I. nariai. Sekantis - penktasis L. Instituto suvažiavimas numatomas Clevelande 1975 m. gegužės 16-18 dienomis.

• THE CENTER FOR IMMIGRATION STUDIES University of Minnesota, siūlo keletą vietų graduate research assistantships vasaros mėnesiais. Kandidatas turi mokėti Rytų ar Pietų Europos kalbas. Kreiptis į studijų direktorių prof. Rudolph J. Vecoli, 1925 Sather St. St. Paul, Minnesota 55113.

DIGITAL DATA COMMUNICATIONS ELECTRONIC TECHNICIAN

A young and growing company needs qualified technician for its expanding programs in satellite and terrestrial communications. Technician with experience in digital and analog circuits including phase-locked loops, filters and phase detectors. Excellent salary and benefits. Call 301-948-0850 or send resume to Digital Communications, 19 Firstfield Rd., Gaithersburg, Md. E.O.E. (53-57)

DRAFTSMAN (P.C. LAYOUT) - A young and growing company needs qualified draftsman for its expanding program in satellite and terrestrial communications. Two to five years experience required in p.c. layout and mechanical drafting. Excellent salary and benefits. Call Bill Kaht, Digital Communications, 19 Firstfield Rd., Gaithersburg, Md. 301-948-0850, E.O.E. (53-57)

ELECTRONICS. Expanding biomedical electronic firm needs individual with sound background in electronic instrumentation fundamentals. Some medical and clinical lab instrumentation experience helpful. Must know solid state well. To work in shop and health institutions in Delaware Valley. Excellent fringe benefits. Call 215 EV 7-4510. (53-57)

MACHINE ASSEMBLER

EXPERIENCED OR TRAINEE
Good pay and benefits for qualified help. Warren location.

313-755-6161 (54-60)

20 MACHINISTS NEEDED AT ONCE Day and Night Shift O.D. AND I.D. GRINDERS REISHAUER OPERATORS SPINE GRINDERS GEAR CUTTERS INSPECTORS (In-process and final) LATHE HANDS H.C.T. CHUCKER OPERATORS

Must do own set ups
Experienced help only. We have a signed four year contract with a leading aircraft engine manufacturer. Top pay and fringes including, Blue Cross, Dental Plan, etc., in a completely modern air-conditioned building. We are currently working a 58 hour week. Contact Mr. Stefaniski, 313-773-0450.
CLIPPER INDUSTRIES INC.
2920 Calahan
Roseville, Mich. (52-61)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN or 1ST CLASS SKILLED ALL AROUND MACHINISTS
Must have experience on ballards, lathes, & vertical boring mills, and have job shop experience in setting up working from blue prints & close tolerance. Day and night shift. Top wages & fringe benefits.
DEXTER TOOL CO.
23633 Pinewood
Warren, Mich. (52-58)

FOREMAN in plating department. Third shift. Must have experience in circuit board electroplating, etching, copper, nickel, gold and cuposit. Duties also include ability to supervise 10-12 men. Salary commensurate with experience. Benefits include: CMS, Blue Cross, Major Medical and life insurance.

Contact: MULTI-CIRCUITS, INC.
50 Harrison St.
Manchester, Conn.
(203) 646-3800 (52-61)

HOUSEKEEPER

Full time experienced in Hospital or Motel preferred, excellent benefits including Major Medical.

MILFORD HEIGHTS NURSING HOME

195 PLATT ST.
MILFORD, CONN.
203-878-5958 (52-59)

APPLIANCE TECHNICIAN

LARGE INDEPENDENT dealer needs experienced white goods serviceman. Prefer Frigidaire and Maytag experience. Suburban area. Excellent salary based on experience and ability. Free hospitalization and uniforms. Call Bill Ward at 404-482-6677 or after 6, 404-466-8133. (52-58)

WANTED JOURNEYMEN

or

1ST CLASS SKILLED TOOL & DIE MAKERS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Plastics experience preferred. Hourly wages based upon skill & experience. We have a very busy shop servicing the in-house repair required on thermo-plastic & thermo-set molds. Benefits include vacations, hospitalization, paid holidays, etc. Planning a move? Let's talk! Apply call or write

NORWESCO, INC.

North Oak Rd.
Plymouth, Indiana 46563
219-936-4093 (53-57)

PADĖKA

Liūdesio valandoje, mirus

A.A.

PROF. JUOZUI RAUKČIUI,

nuoširdžiai dėkojame visiems kurie suteikė jam paskutinę pagarbą ir pareiškė mums užuojautą raštu, spaudoje ir asmeniniai. Didžiai gerb. prel. J. Kučingui už maldas laidotuvių namuose. Ypatingą padėką reiškiamo p. Balceriui, p. Dūdai ir prof. Kuprioniui, visai Korpi Neo-Lithuania, ALT Sąjungai Los Angeles ir visoms miškininkų šeimoms.

Giliame nuliūdime likę:

Žmona Ona Rauklienė,

vaikai Aldona, Vida ir Juozas.